Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

цього дня

■ 1073 р. Помер Антоній Печерський, церковний діяч Київської Русі, один із засновників Києво-Печерського монастиря. ■ 1902 р. Народився видатний російський співак (тенор) Сергій Лемешев. ■ 1922 р. Народився Павло Автомонов, письменник ("Коли розлучаються двоє", "Мій танк — 317"). ■ 1925 р. Утворено Телеграфне агентство Радянського Союзу (ТАРС). Нині — ІТАР-ТАСС. ■ 1941 р. Розпочалася оборона Києва від гітлерівських загарбників. ■ 1955 р. Відбувся перший політ літака Ту-104, який відкрив еру вітчизняної пасажирської реактивної авіації. ■ 1962 р. Встановлено телевізійний зв'язок між Європою і США. ■ 1994 р. Леоніда Кучму обрано Президентом України.

Вода — лихо чи спонука до дії

4

Панове голови, беріть у руки голови

7

Оздоровиться лише кожна п'ята дитина

Ранкове й денне засідання 9 липня

Ушанувавши пам'ять 35 загиблих шахтарів, народні депутати прийняли проект постанови про заходи для подолання наслідків аварії на шахті «Україна» державної холдингової компанії «Селидовевугілля». Доповідач з цього питання голова Комітету ВР з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики і ядерної безпеки Анатолій Клюєв поінформував, що пропонується виділити 4 млн. грн на подолання наслідків аварії. Крім цього, з коштів фінансування реструктуризації вугільної промисловості надати 2 млн. на центр травматології і 3 млн. — на опіковий центр.

(Закінчення на 2-й стор.).

У центрі уваги — наш вступ до НАТО

Більшість депутатів ВР підтримують курс України на євроатлантичну інтеграцію. Зокрема вони вважають своєчасним і політично виваженим рішення РНБО про початок процесу вступу до НАТО. Про це заявив Голова Верховної Ради Володимир Литвин під час зустрічі глав парламентських комітетів і фракцій з послами НАТО на чолі з генеральним секретарем альянсу Джорджем Робертсоном.

Володимир Литвин окремо зупинився на потребі пропагандистського роз'яснення курсу України з тим, щоб на якісно новому рівні інформувати населення про наміри держави. Джордж Робертсон дорікнув ВР у нератифікації договору про безпеку, який регулює взаємовідносини в галузі обміну інформацією обмеженого користування. На це Володимир Литвин відповів, що розгляд угоди намічено на четвер. А раніше парламент не міг того зробити, бо уряд лише 4 липня підписав її.

Остарбайтерів не забуто

Австрійський фонд «Примирення» затвердив ще 21 851 заявку громадян України, котрі під час Другої світової війни примусово притягувалися до рабської праці на території Австрії. На ці виплати австрійський уряд виділяє суму в розмірі 436 мільйонів євро. Тим, хто працював у сільському господарстві, виплатять 1453 євро кожному, тим, хто був змушений працювати у промисловості — 2543 євро. В'язні концентраційних таборів отримають по 7630 євро. Загалом компенсації належать більш як 41 тисячі українців.

ТРИ ЛІНІЇ ДОЛІ КИЄВА

11 липня 1941 року. Саме того дня розпочалися події, які вплинули на хід Другої світової війни, — героїчна оборона Києва.

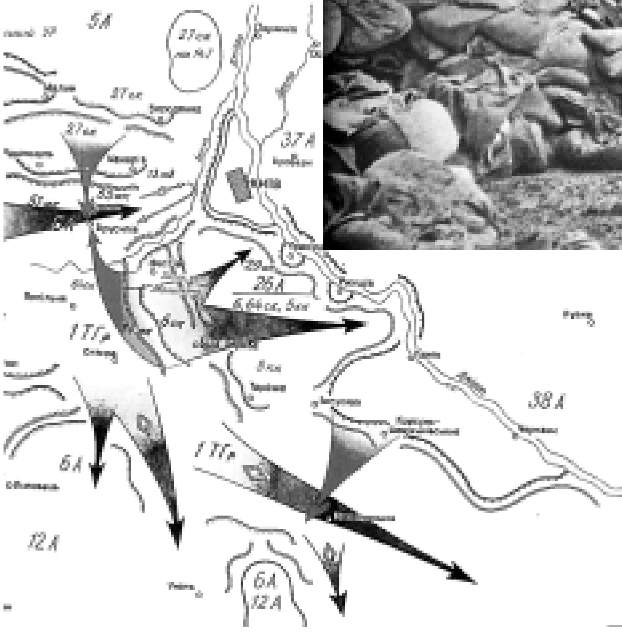

71 день. Саме стільки радянські війська та народні ополченці стримували наступ ворога на древнє місто. Саме в ті дні у фундаменті сумнозвісного «Плану Барбароса» з'явилися перші тріщини.

Оборона Києва допомогла виграти час для нагромадження сил та перегрупування військ на центральному напрямку. Що в кінцевому результаті врятувало Москву. За даними самих німців, їхні війська щоденно втрачали понад півтори тисячі солдатів.

Взагалі Гітлер планував прийняти переможний парад німецьких військ на Хрещатику в середині липня —через три тижні після початку війни.

(Закінчення на 12-й стор.).

ТРАГЕДІЇ

Заробіток — лише ціною життя

Учора в Донецькій області відбулося поховання 29 гірників, які загинули внаслідок пожежі на шахті «Україна» у неділю. Ще шість осіб буде поховано сьогодні.

Для невеличкого Українська, де всі один одного знають, трагедія на шахті — справжній шок. Аварія сколихнула і всю Донеччину.

(Закінчення на 5-й стор.).

Вогонь не пустили до Білорусі

І вчора вогneборці перебували в лісах Житомирщини. Разом з лісівниками вони роблять усе можливе, щоб не допустити нового спалаху вогняної стихії.

Пожежа в лісах Овруцького району виникла ще 3 липня. Того ж дня працівники лісового господарства локалізували загорання. Але сильний вітер наступного ранку призвів до поширення вогню. Майже водночас запалали лісові масиви біля чотирьох населених пунктів.

(Закінчення на 5-й стор.).

Я ВАМ ПИШУ...

Слова інваліду не зарадять

Моя дочка — інвалід дитинства. З лютого цього року я не отримую ніяких грошей по догляду за нею. А моїй дівчинці вкрай потрібна операція.

По телебаченню постійно говорять про якусь допомогу інвалідам, але порожні слова в лікуванні не допомагають. Навіщо нас кидають ось так у безодню? Нам потрібно повноцінно годувати наших хворих дітей. А не ледь животіти.

Ольга ПЕДАН.

Бирлівка
Драбівського району
Черкаської області.

У НОМЕР

* * *

У центрі Києва у приміщенні колишнього дитячого садка податкова міліція виявила підпільний склад спиртних напоїв. Організував нелегальну доставку та реалізацію алкоголю 40-річний мешканець Одеської області, який разом з громадянином Молдови двічі на тиждень привозив до Києва на своєму мікроавтобусі майже тонну винно-коньячних виробів. За словами затриманого «підприємця», спиртне виготовляли у його приватній садибі в місті Рені (Одеська область). Торгували доволі успішно. Літр коньяку продавали за 11 грн., а ціна на вино не перевищувала 8 грн. До речі, під час огляду працівники податкової міліції знайшли в садку майже 2 тонни спиртних виробів, **інформує «Інтерфакс-Україна».**

* * *

Уже другий ярмарок вакансій організовує Харківський завод «Турбоатом». Мета — залучити на завод молоді кадри. Обласний центр зайнятості запропонував безробітним ознайомитися з запропонованими вакансіями. Зацікавилися пропозицією близько вісімдесяти кандидатів. На думку працівників центру зайнятості, невисоку активність можна пояснити тим, що влітку багато з тих, хто бажає працевлаштуватися, виїздять на тимчасові заробітки. Крім того, людей з робочими спеціальностями на біржі реєструється небагато. Більшості безробітних треба переучуватися, перш ніж прийти на завод. І все-таки досвід ярмарків вакансій, що проводилися раніше, свідчить: деякі кандидати отримують роботу. Тим паче що перший рік роботи оплачує центр зайнятості, а не підприємство.

Водночас, заводу бракує досвідчених фахівців, яким обіцяють не лише високу зарплатню, а й гарну перспективу, **повідомляє наш власний кореспондент Микола КОСИЙ.**

* * *

Аграрії Криму перетнули жнивний екватор. Зернові зібрано з 65 відсотків посівних площ. Урожайність у середньому на 7 відсотків з гектара нижча за торішню. На токах уже лежить більш як 650 тисяч тонн зерна нового врожаю.

САМОВРЯДУВАННЯ

Закони є, законів мало, закони не працюють

Нинішня законодавча база недосконала для повноцінного виконання функцій місцевого самоврядування. Таку думку висловив Голова Верховної Ради України Володимир Литвин на відкритті наради-семінару «Законодавче забезпечення діяльності органів місцевого самоврядування». В її роботі взяли участь заступник Голови Верховної Ради Автономної Республіки Крим, голови обласних, Севастопольської та Київської міських рад.

Володимир Литвин водночас зауважив: розширення можливостей самоврядних територій зумовлене бажанням нашої держави інтегруватися в Європейський союз. Сьогодні це — основний вектор зусиль обох гілок влади. Проте, зазначив глава парламенту, поки що не працюють сповна й чинні закони, які стосуються місцевого самоврядування. Зокрема, щодо його фінансування і бюджетних можливостей.

Причина полягає в тому, що всі проблеми місцевого і регіонального самоврядування не можуть бути розв'язані в нинішній системі законодавства, продовжив розмову голова Комітету ВР з питань державного будівництва і місцевого самоврядування Анатолій Матвієнко. Зокрема, він звернув увагу на те, що закон про місцеве самоврядування дає змогу вирішувати проблеми лише міст обласного значення. А проблеми, й особливо фінансове забезпечення, міст районого значення, селищ і сіл залишаються нерозв'язані. Саме тому і назріла потреба внесення змін до чинного Закону «Про місцеве самоврядування».

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Інша проблема, яка сьогодні постала перед законодавцями, — статус районних та обласних рад і обсяг їх повноважень. Адже запровадження місцевих державних адміністрацій було спричинене необхідністю реформування економіки на базі державних підприємств. Нині частка державної власності істотно зменшилася, виробничі відносини грунтуються на законодавстві, а не на територіальному підпорядкуванні. Проте статус державних адміністрацій залишився незмінним. Хоча Конституція передбачає обрання регіональних рад для вирішення проблем громадян, об'єднаних у територіальну громаду.

Для розв'язання суперечностей, які виникли на нинішньому етапі розвитку українського суспільства, Комітет ВР з питань державного будівництва і місцевого самоврядування нині працює над внесенням змін у законодавчі акти, які регламентують статус та обов'язки місцевих рад і держадміністрацій. Анатолій Матвієнко повідомив, що є дві концепції таких змін. З одного боку, пропонується і надалі делегувати частину повноважень місцевих рад адміністраціям, розширивши можливості контрольних функцій, а з другого — передати повноваження виконавчих органів радам, залишивши за адміністраціями тільки контрольно-наглядові. Таким шляхом нині пішли деякі європейські держави. Тим паче, вважає Анатолій Матвієнко, вертикаль у цьому разі не втрачається, оскільки її цементуватиме закон.

Водночас голова Комітету ВР з питань державного будівництва і місцевого самоврядування висловив переконання, що ці зміни не дадуть повного ефекту, доки не буде прийнято низку інших законодавчих актів. Зокрема, стосовно адміністративно-територіального устрою, щодо визначення меж територіальних громад. Анатолій Матвієнко звернув також увагу на те, що досі на місцевому рівні залишаються неврегульованими питання власності, фінансів, кадрових ресурсів.

На дефіцит самоврядного законодавства звернув увагу української делегації і Конгрес місцевих та регіональних влад, повідомив у своєму виступі представник нашої держави в Конгресі, голова Житомирської обласної ради Архип Войтенко. Зокрема, це стосується і місцевого, і регіонального самоврядування.

Власне розмова показала, що проблем в обласних рад сьогодні надто багато, щоб можна було казати про повноцінне місцеве самоврядування. Зокрема, в деяких областях почалися тертя між місцевими радами і державними адміністраціями стосовно використання земель запасу. З другого боку, цьогорічні вибори поставили на чолі сільських рад нових людей, які, як показали перші дні роботи, ще не орієнтуються в законодавстві.

Про це говорили у своїх виступах голови Сумської, Волинської та Кіровоградської обласних рад Марк Берфман, Василь Дмитрук та Василь Сибірцев. Заступник голови Верховної Ради АР Криму Василь Кисельов звернув увагу на необхідність визначення статусу депутата представницького органу автономії.

У заключному слові Голова Верховної Ради Володимир Литвин повідомив, що Верховна Рада проведе слухання з питань формування місцевих бюджетів. Тим паче, як з'ясувалося на нараді-семінарі, чимало нарікань викликає низка положень Бюджетного кодексу. Планується, що такі зустрічі у Верховній Раді стануть регулярними.

Володимир КОРОЛЮК.

АКЦІЇ

Місія «Україна — відома»

Це не тільки назва Всеукраїнської благодійної організації, а й мета, якої прагнуть її засновники.

«Загалом невідомою країною» вважають Україну респонденти дослідження, проведеного у 19 країнах австрійськими фірмами на замовлення місії «Україна — відома». Окрім того, наша держава на Заході доволі часто асоціюється з такими поняттями, як «корупція», «бюрократія», «тіньова економіка», «бідність», «олігархія» тощо. Такі дані навів у своїй доповіді президент Всеукраїнської благодійної організації, народний депутат України Леонід Кравчук.

Власне, щоб зруйнувати західні стереотипи і породжені там міфологеми, з ініціативи декотрих політиків, науковців, спортсменів і заснували місію «Україна — відома».

Як зазначив у звітній доповіді голова комітету місії Олександр Шнипко, рік роботи підтвердив правильність зробленого кроку. Понад те, сьогодні уже визначено головні пріоритети діяльності громадської організації. Особливо з огляду на прагнення інтегруватися у європейське співтовариство. Другий з'їзд затвердив програму діяльності організації на період до 2003 року. Шлях у Європу — нелегкий, але його подолає тільки той, хто йде.

Володимир ВОЛИНСЬКИЙ.

■ Офіційно

Верховна Рада України своєю постановою прийняла за основу проект закону України про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) надходжень, одержаних злочинним шляхом. Парламент визначив Комітет Верховної Ради України з питань фінансів і банківської діяльності головним під час підготовки зазначеного законопроекту до другого читання та доручив йому разом із Кабінетом Міністрів України доопрацювати документ з визначенням повного переліку значних і сумнівних операцій, критеріїв їх визначення, а також суб'єктів контролю.

***

Верховна Рада України погодилася з пропозиціями Президента України і постановила скасувати рішення парламенту про прийняття Закону України «Про порядок утримання та поводження з домашніми тваринами в населених пунктах». Кабінету Міністрів України запропоновано розробити і подати на розгляд ВР новий проект вищезгаданого закону. Парламент також скасував рішення про прийняття за основу законопроекту про внесення змін і доповнень до деяких законодавчих актів у зв'язку з прийняттям цього закону України.

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Оздоровиться лише кожна п'ята дитина

Ранкове й денне засідання 9 липня
(Початок на 1-й стор.).

У документі також передбачено низку заходів, які необхідно буде зробити під час підготовки бюджету на 2003 рік для реалізації програми «Вугілля України».

Парламентарії без обговорення ухвалили постанову про переказ одноденного заробітку народних депутатів України сім'ям загиблих унаслідок аварії на шахті «Україна».

Депутати не внесли до розкладу засідань Верховної Ради на 9—12 липня проект постанови народного депутата Григорія Омельченка про початок процедури усунення Леоніда Кучми з поста Президента України в порядку імпічменту та створення спеціальної тимчасової комісії (за це рішення проголосував 161 народний депутат).

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Далі депутати заслухали інформацію уряду про заходи з оздоровлення дітей влітку 2002 року. Голова Державного комітету України у справах сім'ї та молоді Валентина Довженко зосередила увагу на тому, що протягом останніх років у країні спостерігається тенденція до зростання захворювань серед дітей (якщо в 1999 році на 100 тисяч дітей було 120 тисяч захворювань, то в 2001-му — 122 тисячі захворювань). На оздоровлення дітей планувано надати 349 млн. грн. За її словами, на 40 відсотків збільшиться кількість оздоровчих закладів. Валентина Довженко поінформувала, що із 153 тисяч дітей-інвалідів цього року вдасться оздоровити лише 45 тисяч. До того ж для оздоровлення всіх чорнобильських дітей потрібно 500 млн. грн., а є лише 111. Загалом зі 10,7 мільйона дітей буде оздоровлено лише два мільйони. У найближчі два роки уряд планує оздоровлювати до 3—3,5 млн. дітей.

Співдоповідач голова Комітету ВР з питань охорони здоров'я, материнства та дитинства Микола Поліщук наголошував на тому, що заходи уряду з оздоровлення дітей розглядаються із запізненням. І оперував не такими оптимістичними цифрами. Зокрема, кількість закладів у Криму станом на 26 травня зменшилася вдвічі. А загалом за останні шість років мережа закладів скоротилася на 86 одиниць. Під час обговорення цього питання депутат Є. Кирильчук поставив під сумнів «райдужну картину», змальовану головою комітету. І зажадав точних даних: скільки закладів закрито і зруйновано за період з 1990 року. Інші промовці наголошували на тому, що останнім часом спостерігається тенденція зменшення місць в оздоровчих закладах і збільшення вартості путівок.

Відповідаючи на запитання депутатів, Валентина Довженко наголосила, що Державний комітет має намір у бюджеті 2003 року «вибити» окремий рядок на оздоровлення дітей.

На денному засіданні Міністр АПК Василь Рижук розповів про стан підготовки до збирання врожаю. В цілому по Україні очікується виробництво зерна на рівні прогнозованих обсягів — 33—35 млн. тонн.

Міністр наголосив, що до жнив підготовлено більш як 50 тисяч комбайнів. Враховуючи обмежену кількість техніки, передбачається її пересування з південних регіонів до східних та північних.

На зауваження з приводу постійного зростання цін на пальне В. Рижук зазначив, що їх диктують постачальники, переважно закордонні. На закид депутата Олександра Ткаченка про продаж зерна за кордон міністр відповів, що «експорту зерна не треба боятися». Обговорюючи доповідь, депутати як негативне явище відзначили відсутність паритету цін. Щороку, зазначив депутат Анатолій Раханський, «ми перетворюємо жнива на імітацію допомоги селянам, інакше, як можна розцінювати той факт, що у травні, коли всі сподівання на врожай кримські селяни пов'язують з Північно-Кримським каналом, було відключено електроенергію, в результаті врожайність досягла ледве 20 центнерів».

Голова Комітету ВР з питань АПК та земельних відносин Іван Томич у своєму виступі переконував, що для вирішення проблеми АПК потрібна сильна концентрована політична воля всіх гілок влади. Він висловив стурбованість тим, що аграрну галузь нинішнього року профінансовано на 77 відсотків. У критичному стані і сільськогосподарська техніка, котра на 80 відсотків морально застаріла та технічно зношилася. Співдоповідач спрогнозував, що втрати зерна можуть бути пов'язані із затягуванням термінів його збирання та труднощами з пальним через його дорожнечу.

Алла БРУСИЛОВА.

ПОЛІТИКА

Про реальну оцінку статусу й діяльності уряду А. Кінаха

Роздуми голови Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова та інформації Миколи Томенка про програму діяльності Кабінету Міністрів України на 2002—2004 роки

Розмірковуючи про цей документ, насамперед хочу відзначити, що нинішній Кабінет Міністрів України, певне, найвиразніше представлений з-поміж інших урядів своїм неконституційним статусом.

Це засвідчує аналіз реальних повноважень Кабінету Міністрів, логіки взаємовідносин між парламентом і Кабміном, Кабміном і адміністрацією Президента, На жаль, висновок невтішний: за своїми повноваженнями його поставлено на найнижчий рівень.

Сьогодні уряд практично позбавлено можливості реально працювати із системою місцевої виконавчої влади. Він не може самостійно ухвалювати принципові рішення щодо фінансової політики. Через неструктурованість парламенту уряд взагалі не має логіки взаємовідносин із найвищим законодавчим органом країни.

Парадокс полягає в тому, що ключове звинувачення Кабінету Міністрів, очолюваного Віктором Ющенком, —слабка співпраця з парламентом. Тому з цих позицій погляньмо, як нинішній уряд працює з Верховною Радою України і як парламент працює з урядом. Адже у Верховній Раді України досі не створено парламентську більшість, як це є в багатьох країнах.

Отже, головною проблемою є система політичного режиму, за якою Кабмін не наділено повноваженнями, передбаченими Конституцією. У нас нема закону про Кабінет Міністрів України. Водночас статус адміністрації Президента, за яким вона є політичним органом, зріс. Хоча насправді члени Кабінету Міністрів мусили б бути політиками, а працівники адміністрації Президента — державними чиновниками, і не більше того. Вони повинні їздити з Президентом України, писати йому виступи, а не визначати характер політичного життя в державі.

Саме ми, народні депутати, нічого не зробили для посилення конституційності статусу Кабінету Міністрів. Тому й вимагати від нього виконання того, що написано в Програмі діяльності на 2002—2004 роки, означає обманювати себе або обманювати уряд.

Ще раз повторюю: уряд об'єктивно неспроможний виконати те, що записав у своїй програмі, оскільки не має на те належних повноважень.

Доведу на прикладі інформаційної сфери, питаннями якої я опікуюсь як голова парламентського профільного комітету. На мою думку, абсурд полягає в тому, що Верховна Рада нібито виробляє інформаційну політику, а уряд нібито здійснює її.

Але хіба це так? Судіть самі. В адміністрації Президента України вперше за історію сучасної Української держави створено Головне управління інформаційної політики. Постає питання: хто насправді виробляє і реалізує інформаційну політику? Відповідь: адміністрація Президента, яка, до речі, не наділена такими повноваженнями. Для цього є Державний комітет інформаційної політики телебачення і радіомовлення, уряд, Верховна Рада України.

І коли я читаю завдання Кабінету Міністрів стосовно провадження інформаційної політики, то переконуюся, що вони декларативні, на кшталт — підсилити, впровадити, розвинути національний інформпростір. Хіба ми маємо національний інформаційний простір? Звичайно, не маємо. В Україні відсутня цілісна система інформаційної політики та інформаційної безпеки. В який спосіб Кабмін зможе її підсилити?

Мало того, якщо головним завданням уряду є забезпечення свободи слова, то тоді яка позиція в цьому Міністерства внутрішніх справ України? Може, керівництво міністерства висловлює особисту думку, заявляючи, що в Україні вбивають журналістів з причин їхньої пиятики? Для прикладу погляньмо на розслідування справи про вбивство Ігоря Александрова. Відбувається справжнісінький фарс: знайшли нещасну людину і намагаються зробити з неї вбивцю, а саму справу, по суті, відмовляються розглядати. І це забезпечення свободи слова? Побачимо, як діятиме щойно призначений Генеральний прокурор України, котрий дав слово довести справи Г. Гонгадзе та І. Александрова до завершення.

Сподіваюся, Кабмін, попри обставини, про які я сказав, на ділі обстоюватиме свободу слова в Україні. Комітет з питань свободи слова та інформації спільно з журналістами завершує дублювання українською мовою фільму, знятого працівниками Бі-бі-сі, про вбивство Георгія Гонгадзе. По завершенні неодмінно передамо Національній телекомпанії України цей фільм, і всі ми зможемо побачити правду про те, як знищували відомого журналіста. Я, до речі, сподіваюся на показ фільму «Killing the story» на ICTV та «1+1», які свого часу продемонстрували фільм «Піар».

Якщо оцінювати Програму діяльності загалом, то створюється думка, що Кабмін написав лише загальні декларації. Поки що ми не бачимо реалістичної картини того, що потрібно робити. До того ж уряд усвідомлює, що закладені пріоритети практично неможливо реалізувати.

Якщо уряд знає, що значна частина економіки перебуває в тіні, то має пропонувати нові економічні форми і методи діяльності, а не надавати особливі повноваження податковій міліції. Особисто я глибоко поважаю багатьох працівників державної податкової адміністрації, але створюється враження, що нам необхідно вносити зміни до Конституції України, вписавши шосту статтю так: податкова адміністрація — керівна і спрямувальна сила суспільства. Вже перші голосування у парламенті чітко засвідчили, що в державі є кілька структур, які — і це всі розуміють — чіпати не можна. У мене виникає тривога, що в нашій країні податкова служба і міліція невдовзі стануть справді керівною і спрямувальною силою. Ось тоді в наші двері постукає біда.

Відтак якщо народні депутати — реалісти і бажають доброї співпраці, то вони повинні відхилити Програму діяльності Кабміну, зобов'язавши його подати новий, значно досконаліший, документ.

І Кабмін, і ми, члени українського парламенту, маємо відверто подивитися правді у вічі, назвати речі своїми іменами хоча б для того, щоб потім спільними зусиллями знайти вірний шлях до гідного життя в Україні.

У КОМІТЕТАХ ВР

Повернути борги шахтарям

Комітет Верховної Ради з питань соціальної політики рекомендував парламенту прийняти в цілому проект закону про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2002 рік» (автор — народний депутат Віктор Хара).

Законопроектом передбачено у 2002 році повернути борги шахтарям з регресних позовів та одноразової допомоги у зв'язку з втратою професійної працездатності на суму 73 млн. грн. з держбюджету, а також на суму 200 млн. грн., отриманих від приватизації об'єктів державної власності, зокрема і відкритого акціонерного товариства «Укртелеком».

Комітет зазначив, що під час прийняття держбюджету на 2002 рік було встановлено розміри страхових тарифів по Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві, але витрати, передбачені законом, не було враховано під час визначення бюджету цього фонду.

Комітет звернув увагу на те, що фінансування витрат на здійснення страхування від нещасних випадків ускладнюється через несплату страхувальниками страхових внесків до фонду, зокрема через заборгованість із заробітної плати працівникам, повідомляє інформуправління ВР.

Комітет запропонував Кабміну передбачити можливість погашення у 2003 році залишків боргів шахтарям з регресних позовів та одноразової допомоги у зв'язку з втратою професійної працездатності за рахунок страхових внесків до фонду, врахувавши ці витрати під час розробки пропозицій стосовно розрахунку розмірів страхових тарифів на загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасних випадків на виробництві.

ФОТОФАКТ

Знай наших!

Міністр оборони України генерал армії Володимир Шкідченко вручив фотокореспондентові газети «Голос України» Олександрові Клименку медаль «10 років Збройним Силам України». Це перший цивільний журналіст, який отримав цю нагороду.

ОФІЦІЙНО

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Про звіт Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення за 2001 рік

Розглянувши звіт Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення за 2001 рік, Верховна Рада України відзначає суттєві недоліки в діяльності цього органу.

Не виконано вимоги Постанови Верховної Ради України від 22 березня 2001 року «Про звіт Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення за 2000 рік» та Постанови Верховної Ради України від 7 червня 2001 року «Про підсумки парламентських слухань «Проблеми інформаційної діяльності, свободи слова, дотримання законності та стану інформаційної безпеки України» щодо чіткого дотримання законодавства України при розробці нормативних документів та в процесі ліцензування телерадіоорганізацій.

Невчасно подано на погодження Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова та інформації положення «Про порядок ліцензування каналів мовлення» та «Про умови конкурсу на отримання ліцензії», що поставило під питання легітимність процесу ліцензування телерадіоорганізацій.

Численні конфлікти під час ліцензування спричинили велику кількість судових позовів щодо незаконності дій Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення.

Як і в попередньому році, Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення не забезпечила розміщення державного замовлення на висвітлення діяльності Верховної Ради України Національною телекомпанією України та Національною радіокомпанією України.

Вказані недоліки спричинили погіршення ситуації в національному телерадіоінформаційному просторі і дають підстави для висновку про незадовільну діяльність Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення.

Відповідно до статті 5 Закону України «Про телебачення і радіомовлення» та статей 10, 12, 31 Закону України «Про Національну раду України з питань телебачення і радіомовлення» Верховна Рада України **постановляє:**

1. Звіт Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення за 2001 рік не затвердити як необ'єктивний та позбавлений аналізу причин незадовільної ситуації в теле- і радіоінформаційному просторі.

2. Висловити недовіру Голові Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення Холоду Б. І. та достроково припинити його повноваження як Голови Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення.

3. Висловити недовіру складу Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення та достроково припинити повноваження членів Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення, призначених Верховною Радою України.

4. Доручити членам Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення, які призначені Верховною Радою України, виконувати свої обов'язки до призначення Верховною Радою України нових членів Національної ради.

5. Доручити Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова та інформації оголосити і провести конкурс претендентів до складу Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення та до 8 липня 2002 року подати Голові Верховної Ради України кандидатури до складу Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення.

6. Доручити Голові Верховної України за поданням Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова та інформації з урахуванням пропозицій депутатських фракцій (груп) та об'єднань громадян до 10 липня 2002 року внести на розгляд Верховної Ради України пропозиції щодо кандидатур на посади членів Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення.

Верховній Раді України до 12 липня 2002 року розглянути питання про обрання нових членів Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення та провести відповідне голосування.

7. Доручити Голові Верховної Ради України відкликати письмове погодження про спільне з Президентом України подання кандидатури Холода Б. І. на посаду Голови Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення і звернутися до Президента України щодо письмового погодження нової кандидатури на посаду Голови Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення.

8. Контроль за виконанням цієї Постанови покласти на заступника Голови Верховної Ради України Зінченка О. О.

Голова Верховної Ради України
В. ЛИТВИН.

м. Київ,
4 липня 2002 року.
№ 33-IV.

Вода — лихо чи спонука до дії

АКТУАЛЬНО

Днями мешканці Старого Криму перекрили феодосійську трасу біля свого містечка. Потерпаючи від нестачі води та бездіяльності місцевої влади, пікетники мають намір повторити акцію протесту, збільшивши кількість її учасників до кількох тисяч.

Акції протесту як засіб втамування спраги

Безводдя — хронічне явище для міста ось вже п'ятнадцять років. З цієї причини санепідемстанція закрила навіть єдиний дитсадок. Утім, Старий Крим (колись за красу й кількість фонтанів названий Старим Багдадом) стоїть на воді. Джерельні струмки з гори Агармиш, одягнені в нині зруйновані керамічні труби, в часи середньовіччя напоювали місто досхочу.

Сьогодні постійно сколочена і мутна вода тут залишилася лише в кількох криницях, черга біля яких не зменшується від світанку до ночі. Натовпи спраглих людей годинами стоять біля двохсотлітнього колодязя на вулиці Суворова, п'ють звідси воду, незважаючи на те, що вона брудна, з великим осадом. Іншої просто немає.

Користувачів колодязя на вулиці Ванєєва не зупиняє навіть розташоване поруч кладовище. Воду звідси машинами возять і в місцевий протитуберкульозний санаторій, де за 250 тисяч бюджетних гривень недавно пробурили свердловину, не зробивши попередньо експертизу. Ще й древні очисні споруди біля неї «забули» законсервувати.

Безводдя у Старому Криму, де досі взагалі немає очисної системи і всі нечистоти зливаються в річку, загрожує спалахом епідемії. Може, порятує ситуацію обіцянка уряду автономії допомогти сплатити величезні борги міста перед «Кримменерго»? Це дало б змогу знову включити фільтрувальну станцію...

Про свою готовність перекрити трасу заявили й жителі кількох будинків сімферопольської вулиці Крилова, які потерпають від безводдя вже шість років. За цей час, незважаючи на численні прохання, людям навіть не пояснили причину її відсутності. Мешканці столиці Криму вимушені пити воду з бочок, які самі й виставили у дворах, хоча в ній, аж гарячій від спеки, швидко заводяться пуголовки й інші болотні мешканці.

Відродження старих криниць

Нині у Криму організуються у групи шукачі давніх колодязів. Особливо активно займається пошуком альтернативних джерел водопостачання громадська організація — асоціація «Махульдюр».

У регіонах, де катастрофічно не вистачає чистої питної води, вже два роки розчищають джерела, струмки й колодязі, повертають життя висохлим фонтанам. За спогадами старожилів знаходять і з допомогою місцевих жителів-ентузіастів відновлюють нові життєдайні потічки та резервуари вологи.

За словами активістів «Махульдюра», без допомоги місцевого населення, підказок довгожителів, асоціація просто не змогла б існувати. В рамках проекту «Друге життя занедбаних колодязів» відновлено 10 джерел питної води в селах Бахчисарайського району. Нині чистять ще чотири криниці у трьох селах цього району. Взялися реконструювати майже 20 старих колодязів в інших регіонах. Невдовзі сподіваються охопити весь Крим.

Цей проект асоціація «Махульдюр» реалізує за фінансової підтримки уряду Швейцарії, який виділяє кошти для розчистки й оновлення старих занедбаних громадських колодязів, фонтанів і джерел. Учені-гідрогеологи впевнені: підземні ріки півострова ще не виснажилися. На їхню думку, прогнозні запаси підземних вод Криму становлять 1300,8 тисячі кубометрів на добу. А фактичний щодобовий водозабір торік був 477,3 тисячі кубометрів. Не використаний резерв підземних питних вод оцінюється в 700 тисяч кубометрів на добу. Його реально ввести в дію на рівнинній частині Криму. В такий спосіб можна забезпечити водою населені пункти навіть за умови повного відключення джерел поверхневого водопостачання. Звісно, коли виявити належну турботу про підземні запаси, не експлуатувати підземні водні ресурси так нещадно, як в 70—80-ті роки.

Тоді майже весь Первомайський, західна частина Красногвардійського і Джанкойського, південні землі Роздольненського, північні селища Сакського районів виявилися позбавленими підземних вод, придатних для пиття. Сьогодні гідрогеологи і копачі нових та реставратори старих колодязів упевнені у тому, що нині чистої води вдосталь.

Тож і старі криниці, якщо їх правильно почистити можуть бути повними.

Фонтанні радощі

Днями центральні вулиці Євпаторії, де торік з'явилися ротонди, прикрасили чотири нових паркових фонтани. Вони працюють на оборотному водопостачанні — дуже економічні в обслуговуванні. На закупівлю устаткування італійських фонтанів виклали 50 тисяч гривень. Міськрада навіть запровадила нову посаду —доглядача фонтанів. Роботи вистачить, адже невдовзі буде відновлено всі євпаторійські фонтани, якими колись так славилося курортне місто.

А в Феодосії, біля башти Святого Костянтина, після багаторічної перерви знову заіскрилися тугі струмені знаменитого фонтану Айвазовського, подарованого великим мариністом землякам ще в позаминулому столітті. Його чистою питною водою з приємністю тамують спрагу численні жителі й гості сонячного міста-курорту. Щоправда, вже не з срібних кухлів, як колись, а кожен зі своєї посудини.

Схоже, кримчани нарешті таки починають турбуватися про відновлення власних природних запасів життєдайної вологи, такої потрібної саме тут, особливо в період нещадної літньої спеки.

Віктор ХОМЕНКО.

Крим.

Фото Володимира ФАЛІНА (Укрінформ).

На знімку: хочу пити.

КРИМІНАЛ

Міліцейський ужинок

78 злочинів у сфері економіки, зокрема 6 випадків хабарництва, 8 — корупційних діянь, 30 — незаконного використання бюджетних коштів — такий двотижневий «ужинок» міліції Рівненщини.

Викрито організовану злочинну групу, до якої входили чотири керівники комерційних структур Рівного. Вони на підставну особу придбали приватну фірму і понад рік переводили через її рахунки безготівкові кошти у готівку, а також штучно занижували податкові зобов'язання через оформлення безтоварних операцій. У такий спосіб шахраї завдали державі збитків на суму майже три мільйони гривень.

Покладено край злочинній діяльності угруповання з трьох мешканців Новограда-Волинського Житомирської області та двох мешканців Корецького району Рівненської, яке заготовляло і збувало наркотики. Під час затримання в них вилучено 24 кілограми макової соломки.

Олександра ЮРКОВА.

Рівненська область.

Дешеве пиво — у «тіні»

Підпільну міні-броварню ліквідували працівники податкової міліції Житомирщини. Діяла вона в одному з райцентрів області. А почалося все з того, що немолодому подружжю не вельми щастило з сімейним бізнесом — роздрібною торгівлею. Конкурентів було багато, а покупці тут не надто грошовиті. От і з'явилася ідея, як поправити фінансове становище. На одному з непрацюючих підприємств орендували приміщення, встановили нехитре обладнання, замовили в друкарні етикетки. Пиво продавали по 50—60 копійок за пляшку. Тож бажаючі похмелитися зліталися, як мухи на солодке. І нікого, крім податківців, чомусь не зацікавило, звідки взялася така смішна ціна. Санстанція згодом підтвердила: напій не відповідає діючим вимогам. Податкова міліція вилучила обладнання, а також більше двох тисяч пляшок готової до реалізації продукції. Творцям тіньового пива «світить» одна зі статей КК.

Торік чотири пивзаводи Житомирщини перерахували казні майже 4 мільйони гривень акцизного збору. Зрозуміло, що пересохнути цьому джерелу через «тінь» ніхто не дасть.

Олексій КАВУН.

Житомирська область.

Радоновий проект

Торф'яні грязі та вода з радонових джерел лікують ревматизм, серцево-судинні недуги, хвороби органів кишково-шлункового тракту, урологічні та гінекологічні захворювання. Як довели в Одеському інституті курортології, це стосується і радонових джерел, що неподалік села Журавичі Ківерцівського району.

Унікальні джерела і поклади грязей віднайшли ще далекого 1928 року. У 30-х роках у Журавичах було відкрито Міжнародний ревматологічний санаторій. Ішлося навіть про будівництво неподалік Журавич аеродрому, щоб іноземці мали можливість без проблем діставатися до джерел. На жаль, цей заклад проіснував лише до 1939 року. Під час Другої світової війни санаторій спалили окупанти. А згодом радянська влада збудувала на його місці колгоспний свинарник.

Двадцять років тому тутешні лісівники створили у Журавичах профілакторій працівників лісового господарства. Однак невдовзі і його закрили.

Нині волинські медики і тисячі хворих на ревматизм сподіваються на відродження санаторію. Проте без солідних інвестицій і сприяння обласної влади справа навряд чи зрушиться. А щодо вигоди від реалізації проекту, то лікарі впевнені: інвестиції окупляться стократ не тільки грошима, а й врятованим здоров'ям людей.

Роман ЖИЖАРА.

Волинська область.

Трудовий альтруїзм поважають, але не цінують

ПСИХОЛОГІЯ ПРОБЛЕМИ

У системі вітчизняних трудових відносин уже давно назріла революційна ситуація, за якої стара оплата праці не адекватна затратам і не задовольняє потреби людини, що працює.

Мал. Віктора ПОПОВА.

Ситуація на українському трудовому ринку зумовлена не тільки економічними передумовами, а й продиктована почасти низьким рівнем заробітної плати. Попит на робочу силу є, але відсутня матеріально обгрунтована пропозиція.

Тим часом в ідеалі зарплата — то основне джерело доходів населення. У державній соціальній політиці відбулася переоцінка цінностей у цьому питанні. У своєму посланні до Верховної Ради Президент України наголошує, що в центрі уваги має бути людина, яка працює. Головним пріоритетом у підвищенні доходів громадян названо зростання рівня зарплати. Міністр праці і соціальної політики днями публічно заявив, що дармової робочої сили у нашій країні немає. Натомість є борги перед цією силою. На 1 червня вони становили 2 млрд. 520 млн. грн. Щоб реформувати консервативну систему, урядові передусім треба віддати трудовому людові належне і надалі гарантувати йому своєчасну і чесну оплату праці. Нещодавно Президент передав до парламенту законопроект про підвищення відповідальності керівників за невиплату зарплати працівникам.

Щоб стимулювати громадян до чесної праці (з оплати якої платять податки у держказну), надзавдання уряду — дотягнути рівень мінімальної зарплати до прожиткового мінімуму. Нагадаємо, що перший соціальний норматив з 1 липня 2002 року становить 165 грн. на місяць, а другий — 342 грн. Щоправда, навіть за найоптимістичнішими прогнозами таке зрівнювання можливе хіба що років за п'five.

Назріли й інші концептуальні зміни до трудового законодавства. Так, до Верховної Ради подано законопроект, згідно з яким для індексування грошових доходів населення пропонується користуватися прожитковим мінімумом, а не межею малозабезпеченості (185 грн.).

У Мінпраці наполягають на запровадженні погодинної оплати праці. Цей соціальний стандарт мав би стати обов'язковим для всіх секторів економіки. Його лобіювання пов'язане з ситуацією на ринку праці, неповною зайнятістю.

Заповзявшись дати лад системі відносин «від кожного —за здібностями, кожному — за працю», уряд має намір допомогти робітничому класові виборсатися із злиднів. Зрештою всі ці заходи у поєднанні з коригуванням податкового законодавства має ініціювати матеріалізацію (у прямому й переносному сенсі) середнього класу українського суспільства. Інакше кажучи, жити стане простіше, грошовитіше й ситніше.

Ольга ВАУЛІНА.

Заробіток — лише ціною життя

(Початок на 1-й стор.).

У попередній тиждень на обласний центр пролилася «злива» концертів, гулянь і феєрверків: спочатку з нагоди вручення «Шахтарю» золотих медалей, потім — у рамках фестивалю «Золотий скіф» та святкування 70-річчя області. Трагедія на шахті відчувається як гірке похмілля...

Наступного після похорон дня урядова комісія на чолі із першим віце-прем'єр-міністром Олегом Дубиною розпочинає прийом сімей. Як заявив голова комісії, уряд виділяє 4 мільйони гривень на допомогу родинам, і всі проблеми буде вирішено. За законом, кожна родина має отримати п'ятирічний заробіток годувальника плюс по річному заробітку на кожну дитину. Крім того, передбачені щомісячні виплати. Однак напередодні похорон запити осиротілих родин були досить скромними: видати заборговану їхнім чоловікам чи батькам зарплату. Адже за бухгалтерською «традицією» цілковитий розрахунок можливий лише в разі смерті гірника.

Експертна комісія продовжує з'ясовувати причини аварії. Спершу говорили про загоряння конвеєрної стрічки, однак потім з'явилася й інша версія. За словами заступника голови Донецької обласної держадміністрації Володимира Логвиненка, вогонь міг спалахнути від короткого замикання електрокабелю.

А тим часом у гірників шахти та родин загиблих нагромадилося чимало питань. Чому гірничорятувальників викликали о 2-й годині 20 хвилин, у той час як пожежа спалахнула о 1-й годині 50 хвилин? Чому не вдалося загасити вогонь одразу? Чому дали команду опускати чергову зміну, коли запах диму вже було чути? Чому родинам нічого не повідомляли про перебіг рятувальних робіт протягом майже п'ятнадцяти годин? Чому деякі загиблі не мали при собі саморятувальників? Втім, як заявив перший заступник голови Держнаглядохоронпраці Володимир Радченко, всі шахтарі отримали індивідуальні засоби захисту перед спуском. А ось рівень охорони праці в шахті ще належить оцінити фахівцям.

— Я намагався загасити вогонь, але води там не було, — розповідає гірничий майстер Олександр Лапшин, нині — пацієнт реанімаційного відділення обласної лікарні. — Лопати теж не знайдеш. І суцільна темрява, дим. Якби вода була, загасили б.

Гірники, які працюють на «Україні», скаржаться на відсутність необхідних матеріалів, на застаріле обладнання, на «прострочені» саморятувальники і ліхтарі, світла від яких не вистачає до кінця зміни. У колективі сподіваються на гроші, які мають надійти на відновлення вугільного підприємства. Можливо, така трагедія змусить звернути увагу на умови праці під землею. До чергової аварії.

Ліна КУЩ.

Фото УНІАН.

***

Правоохоронцями затримано і поміщено до ізолятора тимчасового утримання Донецька директора, головного і гірничого інженерів шахти «Україна» ДХК «Селидовевугілля».

Розслідуванням кримінальної справи, відкритої прокуратурою Донецької області за фактом загибелі людей, встановлено, що впродовж тривалого часу посадові особи шахти грубо порушували правила безпеки під час проведення гірничих робіт.

Слідство, крім з'ясування всіх обставин трагедії, встановить, як на шахті «Україна» та інших підприємствах холдингу дотримувалися правил безпеки, а також використовували бюджетні кошти, що призначались на поліпшення умов охорони праці шахтарів, **повідомляє прес-служба Генеральної прокуратури України.**

***

Кабінет Міністрів України затвердив Програму підвищення безпеки праці на вугільних шахтах.

Її метою є зниження рівня аварійності з тяжкими наслідками, виробничого травматизму і професійної захворюваності шахтарів. Програма передбачає дегазацію вугільних пластів, розробку технологій запобігання спалахам метану в тупикових виробках, розроблення галузевого порядку диспансеризації та реабілітації робітників вугільних підприємств тощо.

Фінансування здійснюватиметься за рахунок видатків Державного бюджету, коштів Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань, інвестицій та інших коштів. Загалом на її реалізацію в 2002—2005 роках передбачено витратити 1,36 млрд. грн.

В уряді вважають, що реалізація заходів дасть змогу істотно підвищити рівень безпеки праці на вугільних шахтах та заощаджувати майже 500 млн. грн. щороку, **передає УНІАН.**

ФОТОФАКТ

Фото Володимира ТАРАСОВА (Укрінформ).

Діти-«чорнобильці» з Києва та області оздоровлюються на базі відпочинку «Южанка», що в Очакові на Миколаївщині.

МЕДИЦИНА

Потрібна «швидка» для сімейного лікаря

Сім років тому на Тернопільщині почали розвивати систему сімейної медицини. Нині 77 сімейних лікарів, 71 з яких працює на селі, обслуговують понад 160 тисяч населення, в амбулаторіях розгорнуто 150 ліжок денного стаціонару. На базі Тернопільської медичної академії завершують спеціалізацію ще 30 фахівців. Готують їх, до речі, на кошти обласного бюджету.

Водночас три десятки медиків звільнились з роботи або змінили спеціалізацію. Причина — відсутність належних умов праці, низькі заробітки, які до того ще й невчасно виплачують. В області не знайти сільської амбулаторії, матеріально-технічна база якої відповідала б сучасним вимогам. Що казати про серйознішу апаратуру, якщо не кожен сімейний лікар має електрокардіограф, а сумка із набором інструментів є лише у двох фахівців. От і виходить, що сімейній медицині самій потрібна «швидка допомога» у вигляді коштів.

Марта ЛІТИНСЬКА.

Тернопільська область.

Вогонь не пустили до Білорусі

(Початок на 1-й стор.).

Мешканці села Делети (це на самому кордоні з Білоруссю) почали виносити речі, готуючись до найгіршого. Людей тут небагато, здебільшого самостійно, що типово для чорнобильської зони. Вони, з'ясувалося, і квартири одержали. Та покинули їх і перебралися до цих старих дерев'яних хат, що можуть спалахнути від першої іскри. Тут, у Делеті, пожежникам довелося рятувати подружжя — чоловіка з паралізованою дружиною. Їх евакуювали. У цьому селі, де формально вже давно ніхто не проживає, згоріли 15 покинутих будівель.

Вогонь змусив рятуватися збирачів чорниці, які на «Запорожці» забралися у цю глухомань по заробіток: хоч ягід і з радіацією, зате їх багато, можна вигідно збути кошиків на ринку. Імовірно, саме через необережне поводження з вогнем ось таких любителів ягід і спалахнув ліс.

Для приборкання стихії було залучено працівників лісового господарства, аварійно-рятувальний загін МНС, військових, мешканців села.

І без пожежі — спека нестерпна. А тут ще й дим, сморід, нічим дихати. Респіратори — від радіації, фон якої одразу зростає.

Якщо загорається 300-гектарний сосновий ліс, одним махом його не загасити. На 40 гектарах пожежа перейшла у верхову, що прискорює поширення вогню. А тут ще й з водою проблеми виникли. Парадокс, у глибокому Поліссі, де зазвичай надто мокро, від спеки все попересихало.

Та спільними зусиллями вогонь локалізовано. Головне, вдалося запобігти подальшому поширенню його, зокрема на Білорусь.

Однак подекуди спалахують окремі осередки, на значній площі горять торфовища. Щоб не допустити вогонь на територію Поліського заповідника та до лісів сусідньої держави, пожежні, лісівники та мешканці села Копища Олевського району вирили й заповнили водою канал. Новий канал довелося рити і біля Озерянського торфобрикетного заводу.

Олексій КАВУН.

Житомирська область.

У НОМЕР

Євгену Новицькому — 70!

Євгену Антоновичу Новицькому — народному депутату України першого скликання — 10 липня 2002 року виповнюється 70 років.

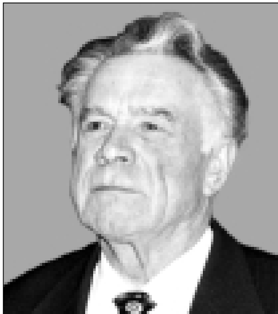

Асоціація народних депутатів України шле Євгенові Антоновичу у пам'ятний день його ювілею щирі поздоровлення і добрі побажання здоров'я, сімейного затишку, вірних друзів, подальшої законотворчої роботи.

Нехай Ваші життєві принципи і працелюбство, відповідальність, порядність і людяність залишаються незмінними.

Нехай Ваші сподівання про самодостатню і заможну, правову і демократичну Україну, яку поважатиме світ, стануть реальністю.

Від імені Асоціації народних депутатів України:
Олександр БАРАБАШ,
Володимир КРИВОЛАП.

Подяка

Правління Київського міського благодійного фонду підтримки народних депутатів України та членів їхніх сімей імені В. Гетьмана висловлює вдячність президенту акціонерного поштово-пенсійного банку «Аваль» народному депутатові України XIV, XV скликань Федору Івановичу Шпигу за підтримку діяльності фонду та благодійний внесок до Київського міського благодійного фонду народних депутатів України та членів їхніх сімей імені В. Гетьмана.

МИТНИЙ БАР'ЄР

Доплавався «Мерседес»

Співробітники Чорноморської регіональної митниці затримали автомобіль «Мерседес» 2002 року випуску вартістю понад 266 тисяч гривень. Сталося це під час проведення митного контролю теплохода «Каледонія», що прибув до Одеси з Туреччини. Документи, які надав власник автомобіля, громадянин Німеччини, викликали підозру в митників. Зокрема, не було довіреності на користування транспортним засобом, зафіксовано невідповідність запису у техпаспорті. Як потім вдалося встановити, цей автомобіль викрадено в одній з німецьких фірм, і тамтешня поліція та Інтерпол його розшукували. Українські митники повідомили правоохоронні органи Німеччини про затримання «Мерседеса».

На Рава-Руській затримали наркотики...

Це сталося під час перевірки митниками автобуса сполученням Миколаїв—Варшава. Пакет із 35 грамами марихуани було сховано між пасажирськими сидіннями в салоні автобуса. Власником виявився громадянин України, який виїжджав до Республіки Польща у приватних справах.

...а на Кельменецькій — психотропні речовини

На митному посту «Мамалига» (Чернівецька область) інспектори здійснювали митний контроль рейсового автобуса «Ікарус» сполученням Кишинів—Тернопіль. Одна з пасажирок почала нервувати, що не пройшло повз увагу митників. У кімнаті для проведення особистого огляду у громадянки знайшли незадекларовані 40 ампул, які містять психотропні речовини, та понад 300 наркомісних таблеток — «Діазепам», «Реланіум», «Реладорм» тощо. Все це вона приховала під своєю білизною.

Зазначимо, що за останні два тижні митники припинили понад 10 спроб ввезення наркотичних та психотропних речовин. Зокрема, вилучено майже 600 таблеток та понад 100 ампул з небезпечними речовинами, **передає Державна митна служба України.**

Ешелони поїхали у бюджет

Завершилось розслідування кримінальної справи за фактом затримання співробітниками СБУ, податкової міліції та митниками у прикордонному Щорсі та на інших залізничних станціях понад 500 цистерн (11 ешелонів) пального, яке транспортувалося з Прибалтики на адреси неіснуючих фірм. Як повідомили в управлінні СБУ в Чернігівській області, у зазначеній кримінальній справі прийнято завершальне процесуальне рішення. Кошти від реалізації пального в сумі майже 9 мільйонів гривень за рішенням суду перераховано до державного бюджету, **інформує наш власний кореспондент Сергій ПАВЛЕНКО.**

Рентні платежі руйнують нафтогазовидобуток

У Кабінеті Міністрів України розглядається проект Державного бюджету України на 2003 рік. Як і на 2002 рік, збережено тенденцію посилення податкового тиску на нафтогазову галузь: податки знову перевищують рівень 1998—2002 років, що ставить нафтогазову галузь у критичний стан, збільшуючи дефіцит капіталовкладень.

Тиск на галузь зростає

Платежі компанії до бюджету з року в рік збільшуються.

У 2001 році — 3550 млн. грн. (38% від доходів реалізації),

2002 — 5806 млн. грн. (56% від доходів реалізації),

на 2003 рік заплановано 7366 млн. грн. (65% від доходів реалізації).

Зокрема у видобутку природного газу (в умовах чинного у 2002 році оподаткування) сума доходів підприємств становитиме 2 224 785 тис. гривень. Проте після податкових платежів — 1 026 620 тис. грн., відшкодувань необхідних виробничих та інших операційних витрат у сумі 615 230 тис. грн., а також амортизації 647 668 тис. грн. очікуються збитки в сумі 64 733 тис. гривень.

Результати щорічного аналізу фінансово-економічної діяльності видобувних підприємств свідчать, що проблеми цінової політики та податкових платежів були і залишаються в галузі головними. На сьогоднішній день, за неможливості підвищення цін на природний газ через їх державне регулювання, для видобувних підприємств актуальним питанням залишаються необґрунтовано завищені суми рентної плати в бюджет за видобуті газ та нафту, нарахування і сплату яких підприємства змушені здійснювати без урахування техніко-економічних умов розробки родовищ.

За постановою уряду № 1800 від 11.12.2000, потреби споживачів соціальної сфери (населення і бюджетних установ) задовольняються за рахунок газу власного видобутку. Постановами НКРЕ України від 18.03.1999 р. № 337 та від 29.01.2001. № 73 затверджено ціну реалізації природного газу для населення без урахування тарифу на транспортування та постачання — 122,5 грн/тис. куб. м.

За такої ціни реалізації газу компанія не матиме коштів на капітальні вкладення. Для виконання плану з видобутку в 2003 році та забезпечення запланованого приросту запасів вуглеводневої сировини необхідний обсяг освоєння капітальних вкладень має становити 1762,2 млн. грн. (або 163 грн/тис. куб. м). Із них тільки 1602,6 млн. грн. — кошти на фінансування робіт та об'єктів з геологорозвідки, експлуатаційного буріння та облаштування родовищ, розпочатих в поточному та минулих роках.

Однак виконання плану з освоєння капвкладень пов'язане з певними економічними та фінансовими труднощами. З одного боку, лімітована ціна реалізації природного газу (виходячи з ціни реалізації газу для населення, дефіцит коштів на капвкладення становить 1136 млн. грн.), а з другого, податковий тягар — в структурі ціни однієї тис. куб. м газу частка податків, зборів та обов'язкових платежів становить 70,5 грн/тис. куб. м (або 61,6%). З них рентна плата становить 28,9 грн/тис. куб. м, відрахування на геолого-розвідувальні роботи — 11,3 грн/тис. куб. м. Частки собівартості та прибутку, що використовуються на власні потреби, становлять відповідно 34,2 грн/тис. куб. м та 17,8 грн/тис. куб. м, кошти на капітальні вкладення відсутні.

Аналіз ціноутворення на природний газ за останні роки свідчить про збільшення податкового тиску, що негативно позначається на фінансовому стані компанії. У разі зниження ціни на 24,6 грн/тис. куб. м з 147 грн/тис. куб. м у 1998 до 122,5 грн/тис. куб. м у 2002 р. (у доларовому еквіваленті ціна знизилася майже втричі з 60 дол. за 1 тис. куб. м у 1998 р. до 23 дол. за 1 тис. куб. м у 2002 р.) відбувається одночасне зростання частки рентних платежів в структурі ціни — на 16,5 відсоткового пункту з 7,3% (ставка 10,46 грн/тис. куб. м) у 1998 р. до 23,6% (ставка 28,9 грн/тис. куб. м) у 2002 р.

А тиск у родовищах знижується

Значний дефіцит коштів на капвкладення відчутно позначиться на роботі філії ДК «Укргазвидобування» БУ «Укрбургаз», яке здійснює бурові роботи і налічує близько 9 тис. працівників. Внаслідок практично повного скорочення фінансування бурового управління не буде виконано план буріння гірських порід (зменшення проходки на 52 тис. м.), що в свою чергу заблокує передачу 13 свердловин для промислової експлуатації. Крім того, не будуть своєчасно введенні в експлуатацію установки комплексної підготовки нафти і газу та не будуть підключені свердловини на діючих родовищах. Згортання робіт капітального характеру призведе, що дуже важливо, до скорочення робочих місць насамперед по буровій філії на 3625 осіб, а також у суміжних галузях приблизно на 19 тисяч осіб. Як наслідок, видобуток газу у 2003 році зменшиться на 1,5 млрд. куб. м, а держбюджет недоотримає податків, зборів та обов'язкових платежів у сумі 162 млн. грн.

Основні базові родовища Шебелинсько-Хрестищенської групи, які протягом десятиліть визначали обсяги видобутку газу в Україні, на сьогоднішній день перебувають на пізній і завершальній стадії розробки. Вилучення запасів із них становить від 70% до 99,5%. У зв'язку з цим значно знизилися початкові пластові тиски і вже давно (більш як 20 років) розробка цих родовищ ведеться з допомогою дотискуючих компресорних станцій (ДКС): Хрестищенської і Червонодонецької, які дають змогу подавати низьконапірний газ з цих родовищ у систему магістральних газопроводів України, робочі тиски в яких втричі перевищують робочі тиски свердловин. Для забезпечення якості підготовки газу до транспортування згідно з вимогами технічних умов (сушки його від вологи, а також вилучення газового конденсату) в комплексі з ДКС на Хрестищенських спорудах вже також більш як 20 років працює аміачна холодильна станція. За період експлуатації обладнання ДКС і аміачної холодильної установки морально застаріло і фізично зносилося. Крім того, пластові тиски за цей період знизилися настільки, що потребують на нижній припустимій межі технічних характеристик компресорів (за вхідним тиском).

У зв'язку з падінням пластових тисків на родовищах без проведення реконструкції дотискуючих компресорних станцій обсяги газу, що подаються в магістральні газопроводи, зменшаться у 2003 році на 3 млрд. куб. м. Тому одним із першочергових завдань компанії є реконструкція Хрестищенської ДКС, аміачно-холодильної установки та Червонодонецької ДКС, для проведення якої потрібно 325 млн. грн. Після реконструкції, яка дасть можливість на період до 2012 року працювати з низькими робочими тисками (до шести атм.) на свердловинах, не відбудеться обвального скорочення видобутку газу на 700—800 млн. куб. м в наступному році, а починаючи з 2003 року видобуток газу нарощуватиметься.

Формування додаткових джерел фінансування капітальних вкладень з коштів, отриманих від зменшення нарахування рентних платежів, дасть змогу здійснити реконструкцію вищезгаданих об'єктів, додатково видобути 800 млн. куб. м газу.

Запровадити диференційовану систему

Ставки рентної плати за видобуті газ та нафту, які необхідно сплачувати до державного бюджету, щорічно встановлюються законом про бюджет на черговий рік без наукового обґрунтування та врахування пропозицій НАК «Нафтогаз України».

Аналогічна ситуація зі сплатою рентної плати повторюється і під час формування бюджету України на 2003 рік. Міністерство фінансів прогнозує встановлення ставок бюджетної рентної плати на рівні 2002 року без їх економічного обґрунтування.

У разі застосування запропонованої НАК «Нафтогаз України» системи диференційованих ставок рентних платежів на газ власного видобутку сума рентної плати у видобутку газу 2003 року очікується 133 318 тис. гривень, замість 429 755 тис. грн., що дасть можливість за рахунок зменшення податкового навантаження на підприємства одержати чистий прибуток в сумі 142 932 тис. грн. замість збитків 64 733 тис. грн. в умовах чинного оподаткування.

Проектом бюджету визначено ставку рентної плати за природний газ власного видобутку у розмірі 28,9 за 1 тис. куб. м., що втричі збільшено порівняно з 1998 роком. Водночас ціна на газ для населення залишається стабільною.

У 1998 році рентна плата на газ становила 10,4 грн. за 1000 куб. м, і всі кошти спрямовувалися в розпорядження нафтогазового комплексу для розвитку власного видобутку нафти і газу.

Якщо не враховувати пропозиції зниження ставки рентної плати за природний газ, нафтогазові підприємства будуть змушені різко скоротити виробничі програми, а саме:

— зірвати виконання національної програми «Нафта і газ», яку було затверджено минулого року Кабінетом Міністрів України;

— знизити видобуток газу на 0,8—1,0 млрд. куб. м.;

— знизити приріст запасів на 10,8 млрд. куб. м;

— скоротити об'єми буріння: на 108 тисяч метрів — розвідувальне та на 96 тисяч метрів — експлуатаційне;

— скоротити чисельність працюючих у галузі на 3625 осіб.

Непосильний податковий тиск призведе до банкрутства галузі. Або це змусить підняти ціни на газ для населення втричі.

Тому, враховуючи звернення газовидобувних підприємств, треба підтримати пропозицію стосовно зміни механізму нарахування та сплати рентних платежів на газ до бюджету. Потрібно запровадити систему диференційованих ставок рентних платежів на газ власного видобутку залежно від гірничо-геологічних, екологічних та економічних умов їх видобутку, і встановити ставку рентної плати за видобутий газ в розмірі не більш як 9 грн. за тисячу куб. м, що дасть змогу видобувним підприємствам додатково спрямувати на капіталовкладення близько 150 млн. гривень.

Іван ДІЯК,
генеральний секретар Національної газової спілки України.

Порівняльний аналіз частки рентних платежів у структурі ціни газу природного по ДК «Укргазвидобування» у 1998 та 2001 роках

Показник	1998 рік			2002 рік		
	грн/ тис. куб. м	дол. США/ тис. куб. м	Частка в структурі ціни, %	грн/ тис. куб. м	дол. США/ тис. куб. м	Частка в структурі ціни, %
Ціна реалізації	**147,00**	**60,00**	**100,00**	**122,50**	**23,11**	**100,00**
ПДВ	24,50	10,00	16,7	20,42	3,85	16,7
Рентна плата	**10,46**	**4,27**	**7,1**	**28,90**	**5,45**	**23,6**
Собівартість	44,76	18,27	30,4	47,81	9,02	39,0
Прибуток	67,28	27,46	45,8	25,37	4,79	20,7

АКТУАЛЬНО

Митниця на прив'язі

Україна — остання держава серед країн—членів СНД, яка має практично безправну митницю.

Надання Державній митній службі України права на здійснення оперативно-розшукової діяльності (ОРД) розглядається в парламенті вже кілька років. Незважаючи на невдалі спроби, митна служба продовжує наполягати на потребі таких повноважень для ефективної боротьби з контрабандою.

Напередодні розгляду чергового законопроекту з цього приводу у Верховній Раді ми попросили прокоментувати позицію митної служби начальника Управління з боротьби з контрабандою та порушенням митних правил Державної митної служби України Михайла Сальву.

— Михайле Антоновичу, що може змінити для митниці право оперативно-розшукової діяльності?

— Думаю, питання слід розглядати у трьох аспектах: правовому, міжнародному та практичному. З правової точки зору, Кримінально-процесуальним кодексом України фактично встановлено, що митні органи повинні здійснювати оперативно-розшукові заходи. Стаття 101 (ч. 4) КПК встановлює, що митні органи є органами дізнання у справах про контрабанду, стаття ж 103 КПК прямо вказує, що органи дізнання **«вживають необхідних оперативно-розшукових заходів з метою виявлення ознак злочину і осіб, що його вчинили»**. Отже, з правової точки зору, ненадання митній службі права на оперативно-розшукову діяльність сьогодні суперечить вимогам Кримінально-процесуального кодексу, а також зводить нанівець усі намагання органів виконавчої влади систематизувати боротьбу з контрабандою.

Нагадаю, що були відповідні доручення Президента України, Прем'єр-міністра. Крім того, здійснення митними органами ОРД передбачене статтею 224 рішення Ради глав держав—учасниць СНД від 10 лютого 1995 (!) року «Про основи митних законодавств держав—учасниць СНД». Я особисто без жодного скепсису ставлюся до цього документа, оскільки він регулює, зокрема, співпрацю держав-сусідів у боротьбі з контрабандою. А Україна на сьогоднішній день — єдина держава з числа країн СНД, митна служба якої досі фактично безправна. Про які, скажіть, спільні операції, наприклад, із російськими колегами може йтися, коли наші повноваження на території України практично дорівнюють нулю?

Далі. Абсолютна більшість митних служб розвинених країн світу здійснює оперативно-розшукову діяльність, тому відсутність у нас таких повноважень однозначно зумовлює недостатній рівень нашої співпраці з міжнародними правоохоронними організаціями, зрештою —впливає на авторитет України у світі. Що ж до практики застосування чинного законодавства, то вона показує, що єдиним органом виконавчої влади, який реально сьогодні несе повну відповідальність за стан боротьби із контрабандою в державі, є митна служба, повноваження щодо виконання службових обов'язків працівників якої поширюються лише на зони митного контролю. Зрозумійте, у зоні митного контролю можна перевірити документи на вантаж, здійснити візуальний огляд, можна навіть розвантажити одну машину. Одну, але не кожну! Митниця ж повинна сприяти зовнішньоекономічній діяльності, а не створювати черги на кордоні. Тому перевіряти слід лише тих громадян, ті транспортні засоби, про які є відповідна оперативна інформація. Саме для налагодження системи отримання такої інформації і потрібне право на здійснення ОРД.

Візьмімо інший аспект проблеми — корупцію в митних органах, про яку так люблять сьогодні говорити та писати ЗМІ. Навіть точно знаючи, що той чи інший працівник нечистий на руку, митниця може хіба що просто звільнити його з роботи, та й то нерідко після цього нас чекає довга судова тяжба, в результаті —суди часто поновлюють працівників на роботі. Для того, щоб не допустити такого розвитку подій, слід зібрати доказову базу, допитати свідків, здійснити оперативні заходи — одне слово, ретельно зафіксувати правопорушення, тоді ситуація докорінно зміниться, і результат буде зовсім іншим.

— Кому ж вигідно, щоб митниця не мала права на оперативно-розшукову діяльність? Чому всі внесені досі законопроекти не здобули необхідної кількості голосів?

— Чому не набирали голосів? Мабуть, тому, що надати нам право на ОРД пропонувалося здебільшого в комплексі з іншими змінами у законодавстві. І з тих чи інших причин відхилялися комплексні законопроекти. Саме тому цього разу митна служба пішла іншим шляхом: сьогодні за нашою ініціативою до ВР внесено конкретний законопроект, виключно про ОРД. Сподіваюся, цього разу депутати Верховної Ради матимуть можливість об'єктивно розглянути законопроект та прийняти вірне рішення. Що ж до того, кому вигідно, скажу точно, кому це невигідно. Поперше, споживачам, які купують на ринках контрабандні продукти харчування невідомої якості. По-друге, українським виробникам, які на власній кишені відчувають недобросовісну конкуренцію з боку ділків тіньового бізнесу. Зрештою —державі, яка втрачає податки з імпорту, культурні цінності, стратегічну сировину, що негативно позначається на авторитеті України в світі.

Записав Сергій ВЛАД.

САМОВРЯДУВАННЯ

Панове голови, беріть в руки голови

За портфель і печатку боролися семеро

У селі Довгому на Іршавщині за посаду сільського голови змагалися сім претендентів. І, звісно, кожен кандидат на портфель і печатку, як і годиться, йшов зі своєю програмою.

Односельці ці програми якщо й читали, то лише по діагоналі, бо «вони написані під копірку». І вибрали Михайла Шкелебея, людину неговірку, але знану тим, що вберегла сільське споживче товариство від розорення.

Присівши на колоду під час перерви на семінарській нараді, організованій облрадою для вперше обраних сільських та селищних голів Мукачівського, Берегівського, Іршавського та Виноградівського районів, учорашній голова сільпо пан Михайло, витираючи чоло після задушливого помешкання, сказав:

— Важка ноша...

Довге і довжанці

Довге відоме на Закарпатті як дуже демократичне село. В Україні про нього дізналися, дякуючи знаменитому довжанцю, самодіяльному композитору Михайлу Машкіну і його пісні «Верховино, мати моя». Ця чудова пісня свого часу звучала мало не щодня по радіо і телебаченню. А на Вінниччині, наприклад, де приспів «Верховини» відредагований у народній гуці як «самогоне, самогоне, хто тебе тепер не гоне і в селах, і в містах», пісню досі співають після третьої чарки.

— А ви хіба наше обласне радіо не слухаєте? — хитрувато питає пан голова, аби часом про нього не подумали, що також хвалиться піснею.

Справді, в Ужгороді варто почути з приймача чи динаміка мелодію «Верховини», як можна битися об заклад: зараз диктор скаже «говорить обласне радіо». Це — закарпатський радіогімн. То чому б довжанцям не пишатися? «Верховино, ти мій краю. Хто тебе тепер не знає і в селах, і в містах...»

— Прописку у Довгому мають 6 800 чоловік, — каже пан Михайло, — а живуть... Раніше на заробітки із села виїжджали 10 відсотків односельців, а тепер усі 50. На колись потужному багатолюдному лісокомбінаті працюють кількасот горян. Спасибі українобельгійській фірмі «Енос», що викупила підприємство. Тепер тут її філіал «Енос-Довге», головний платник до сільського бюджету, а саме село започаткувало нову історію. Міжнародну — обов'язково зауважать гострі на слівце довжанці.

Пальців на руці не вистачило

Микола Андрусь, новообраний голова Закарпатської облради, привіз із собою на семінар, що проходив у колись знаменитому колгоспі «Прикордонник», обласну «важку артилерію» — керівників профільних управлінь облдержадміністрації.

— І сам кошовий приїхав? — запитав хтось жартома з гурту сільських голів.

Кошовий — це в піку губернатору. А що? Однаково від цього німецько-російського слова вже не відбрикатися. Сам президент обласних керівників так називає. Особливо, коли губернаторів лає. А тут гряде адміністративна реформа. Тож клин клином. А як звучатиме — вінницький кошовий Вернидуб, запорізький — Непийпиво, закарпатський — Москаль...

Ще б довго гомоніли, та владний голос господаря семінару — голови Виноградівської райради Михайла Довжанина — закликав усіх до зали.

Микола Андрусь, донедавна перший заступник закарпатського «кошового», чи то пак голови облдержадміністрації, без розкачки почав загинати пальці на руці. Найперше, шановні панове голови, беріть в руки голови і починайте з планування: земельні відносини та виробництво. Скільки підприємств на вашій території працює, скільки «лежить». Як їх підняти? Як дати кожному роботу, щоб жила його сім'я?

...У Довгому нерухомо «лежить» машинобудівний завод. Свого часу підприємство разом з лісокомбінатом годувало багато сімей довжанців.

Тепер сільський голова шукає «спонсорів», бо селяни не дозволили розікрасти завод. Верстати стоять цілісінькі. Дай струм, і вони запрацюють.

Пан Михайло зітхає:

— Нині у селі залишилися самі жінки та старі діди й баби. Зате листи на сільську пошту приходять з усього світу: з Угорщини, Чехії, Словаччини, Польщі, Німеччини, Італії, Англії, Франції, Іспанії, Португалії, Росії, США, Канади, Австралії, Бразилії, Аргентини — пальців на руках і ногах не вистачить, — каже пан Михайло. — У кожній хаті діє гурток філателістів.

Собі — дірку від бублика

Начальник облфінуправління Тетяна Шаповалова не церемонилася і запитала: хто прочитав Бюджетний кодекс? Руки не підняв ніхто. Понад 60 сторінок, трясця його мамі, нема коли читати.

А потім: не читаєш — не розчаруєшся. Сільський бюджет можна складати тільки після районного, районний — після обласного, обласний — після державного. А ділити навпаки: це — державі, це — області, це — району, а собі — дірку від бублика. Головний доход — прибутковий податок із зарплат. А зарплат — катма. Чоловіки працюють по всьому світі, там з них і деруть.

Мал. Анатолія АНДРЄЄВА.

Селянам дали землю, то вони мовчать. Економіку власних господарств вирішують по-своєму: з кишені в кишеню. Інакше не можна: у держави до селянина-одноосібника руки не доходять.

Відкривати позабюджетні фонди і рахунки сільському голові категорично забороняється, хоча це й суперечить закону про місцеве самоврядування, але у парламенті зробили вигляд, що таких суперечностей немає. Забороняється формувати бюджет з дефіцитом, допускати дебіторську заборгованість та оплату авансами. А голові за нецільове витрачання коштів пахне кримінал.

З «натурою», як з дишлом

Пан Михайло каже: хоч ми офіційно й не говоримо, але землю вже продаємо: присадибні ділянки, гаражі, колективні сади. Якщо на землі несільськогосподарського призначення немає будівель, продавати її дозволяється тільки через аукціон. Але сільські голови винахідливі. Ділянки віддають в оренду та радять господарям швидше мурувати на них якінебудь фундаменти, щоб потім викупити поза аукціоном. Держава обдирає, де може, а селянин у відповідь хитрує і викручується, на що здатен.

— На продаж сільськогосподарських земель накладено мораторій, — научав сільських голів начальник облуправління земельних ресурсів Василь Шимон. — І правильно, бо ще не складена реальна ціна на землю, не знаємо, коли буде і як її встановлювати.

Селянин одержує державний акт на свою ділянку і може після цього вимагати її в натурі. Паперову карусель він частково оплачує сам за твердими розцінками, а з «натурою» як з дишлом: куди повернеш, туди й вийшло. Бо на папері написано гарно: кожній сільській раді — землевпорядник. А на практиці — порожній звук, нема грошей.

Багато земель на Закарпатті, виділених для господарських потреб, опинилися за межами населених пунктів. Отже, треба міняти межі сіл і селищ, а це вже — компетенція області.

Державні установи, школи, лікарні також розташовані на землі. Організації, які мають ліцензії, охоче беруться за інвентаризацію та виготовлення державних актів для цих установ, але тільки за гроші. Василь Шимон каже, що держава вже заборгувала області 900 тис. гривень за земельну реформу, а прийдуть обіцяні американські гроші, «ми їх все одно не побачимо».

Начальник облуправління екології Іван Негря, як вправний еколог, розчищав перед слухачами замулені джерела для поповнення сільрадівських скарбниць і закликав «розширяти податкову сферу, підняти те, що лежить» запровадити ліцензії на продаж цінних порід дерев черешні, горіха, вишні. Дехто бере, наприклад, 14 відсотків податку з кілограма зданих грибів — карати гривнею за згубну екологічну діяльність. Одне слово, треба так вести справу, щоб перед паном головою хотілося зняти капелюха. Бо що то за авторитет сільського голови, коли приїздить електрик і на його очах, не питаючи, відрізає у людей світло.

Вінчував сільських голів керуючий справами виконкому облради Іван Голубка, скропивши спраглі душі солодким бальзамом. Склавши присягу, віднині усі вони вважаються держслужбовцями і не мають права працювати за сумісництвом. У парламенті зріє і ось-ось дозріє закон про сільську, селищну та міську ради. Гряде укрупнення сільрад у межах від 5 до 8 тисяч населення. Відтак у малих селах створюватимуть, очевидно, сільські комітети — органи самоорганізації населення, яким ради делегуватимуть певні повноваження.

Багато ще цінних порад та настанов заштовхав у голови сільських голів пан Голубка і закликав не поскупитися на 50 гривень та купити італійського шовку, який не линяє. Щоб на кожній сільраді майорів нелинючий державний прапор.

Пан Михайло усміхнувся: знайти у Довгому спонсора на прапор з італійського шовку у нього проблем не буде. А інакше, де брати гроші...

Іван ГУДЗОВАТИЙ;
Анатолій КАРАСЬ.
Закарпатська область.

ВРОЖАЙ-2002

Клепають коси на покосі

Полтавщина розпочала жнива: перший сніп озимого ячменю обмолотили в агрофірмі «Світанок» Машівського району, як нині дуже модно — помпезно-показово і за всеобласного «хуралу». Вочевидь не випадково номенклатурний люд зібрали саме тут, бо в підсобному цеху ДП «Полтавагазвидобування» є що показати і чому повчитися, зрештою, а де б ще, як не у всеукраїнського газового «короля»? Подібних «райських куточків» в області ще можна налічити від сили кілька десятків. А як і, головне, чим збирати вирощений урожай заледве не стовідсотковій решті? Бо нива, на радість чи біду, налилась вагомим колосом, і прагнення селян надбати не менше трьох мільйонів тонн збіжжя мають підгрунтя. Агрономи хваляться дорідними хлібами і... клопочуться, бо щороку парк зернозбиральної техніки старішає і скорочується, навантаження на механізми навпаки — зростає. Ось лише кілька цифр для роздумів. Нинішнього літа на комбайн в середньому припадає понад 260 гектарів, а ще десять років тому навантаження було майже у 2,5 разу нижче. Для забезпечення нормальної технологічної потреби в області нині не вистачає 1860 комбайнів, а всього їх на папері 3002, в поле зможе вийти не більше двох третин. Тому висновок однозначний і невтішний — провести збиральну кампанію швидко і в оптимальні терміни не вдасться. А вже після двадцятиденки збирання у полі залишається майже п'ята частина врожаю. Це за сприятливих погодних умов. На випадок стихії втрати неодмінно зростуть. Пригадується торішня «битва» за врожай, коли за повної підтримки «небесної канцелярії» вона тривала щонайменше два (!) місяці. Сподіватися на милість можна й нині, та чи варто зводити її в ранг аграрної політики, до чого вочевидь йдеться?

Селяни все більше стають заручниками економічних, природних, зрештою політичних, обставин, про технологічний прогрес, зокрема в землеробстві, годі й казати. Останніми роками хлібороби отримують від землі, по суті, біологічну віддачу. Багаті полтавські чорноземи ще не повністю виснажені й здатні радувати мільйонами тонн валу, проте цифри досягаються здебільшого за рахунок розширення площ посівів. Світові індустріальні технології, навіть ті, які десяток років тому, здавалося, прижились на ланах, забуто. Можна, звісно, все списувати на хронічне безгрошів'я, перекоси в реформах тощо, проте найбільший головний біль для хлібороба — його постійне перебування у становищі вояка в одвічній битві за врожай. Здається, він і не живе зовсім, а тільки те й робить, що воює: то рятуючи хліби від негоди, то вибиваючи кредити, то дістаючи необхідні запчастини, то бігаючи з надбаним збіжжям в пошуках покупця. Й нарешті розуміє, що ні його товар, ні він сам нікому не потрібні. І все, що він робив, і чим жив увесь рік, було не що інше, як залатування дірок на сірячині.

Нині знову потрібно розв'язувати одвічну дилему: хліб вродив, а збирати немає чим. Та невже це сніг на голову серед літа? Адже ні для кого не секрет, що за рік сільгосппідприємства області спроможні купити не більше десяти нових збиральних иашин. Тож нескладно підрахувати, що з такими темпами оновлення парку відбудеться щонайменше через... триста років! І доки в країні не буде цілісної програми технічного переозброєння села, підкріпленої гривнею, саме так і триватиме. І чи варто всі надії покладати на заїжджі комбайни, за які, мов за палочку-стукалочку, хапається, з подачі «генералів» Мінагрополітики, місцева влада? Точно що ні. Бо чужий він і є чужий: що оббере до нитки та ще й позбиткується. От і полтавців заспокоюють, мовляв, не хвилюйтесь, на підході щонайменше 500 «багнетів»-комбайнів із Криму, Одеси, Запоріжжя, Херсона... Може, хтось таки доїде і допоможе, та чи розв'яже це проблему загалом? Мало того, селянам нині активно втовкмачують, що саме в такому підході — ставці на збиральні загони, залученні з-за меж регіону — тактика майбутнього. А я щось не пригадаю із сільських буднів, щоб дядьки йшли в поле без коси, чекаючи, що хтось принесе її туди із сусіднього села. Так, допомагати приходили, але вже після того, як упорували свій лан. Зрештою, й косу клепали завжди вдома й завчасно, бо в поле треба йти зі справним реманентом. Нині, схоже, все навпаки.

Григорій ГРИНЬ.
Полтавська область.

Фото Павла ЗДОРОВИЛА (Укрінформ).

«Честь. Слава. Праця» одеських залізничників

СТАЛЕВІ МАГІСТРАЛІ

Зовсім недавно, 6 травня, у день святого великомученика Георгія Побєдоносця у Національній опері України в Києві відбулося вручення нагород Міжнародної академії рейтингу і якості «Золота фортуна», де Одеська залізниця одержала золоту Георгіївську медаль «Честь. Слава. Праця» першого ступеня. Цієї високої нагороди досі поки що не удостоювалося жодне з підприємств транспортної галузі країни. Міністр транспорту України — генеральний директор «Укрзалізниці» Георгій Кірпа, вітаючи одеських залізничників, відзначив:

— Ваші досягнення для всіх українських залізничників є яскравим прикладом трудової доблесті, високого професіоналізму та організованості, наполегливості в успішному виконанні завдань із задоволення потреб регіону в перевезенні вантажів та пасажирів.

Друге життя електропотягів

До комфортності фірмового потяга «Чорноморець», що курсує між Одесою й Києвом, уже якось звик — подорожую цим маршрутом доволі часто. А от електричка на Білгород-Дністровський, якою нещодавно скористався, приємно вразила, адже якось уже вкорінилося в свідомості, що обшарпаність та незатишність поїздів місцевих напрямків — то їх хронічна, невиліковна «хвороба», з якою, хочне-хоч, мусиш миритися. І раптом отаке блакитне диво з тонованими вікнами. Не менше подивувало й вишукане вбрання салонів — бежевого кольору м'які дивани, білі навісні полиці, такого самого кольору фіранки, приємне для очей освітлення... Помітив, що в таких салонах і пасажири поводять себе якось незвично — чемніше, акуратніше, не те що соняшникового лушпиння на підлогу не кинуть, як зазвичай, а і взуття своє оглядають, щоб не нанести бруду...

— Це ж хто такі вагони випускає? — запитав у провідниці.

— То в нашому депо, що на Заставі, старі оновлюють.

Локомотивне депо Одеса—Застава-1, яким керує Геннадій Пильнєв, останніми роками, згодом з'ясував, спеціалізується на капітально-відновному ремонті старих електропотягів. Турботами вмілих майстрів вони не тільки отримують друге життя (термін експлуатації продовжується на 20—30 років), а й стають по-сучасному комфортабельними. Вже курсують різними маршрутами «Україна», «Одеса», «Перлина», «Аркадія», «Волна», високо оцінені і фахівцями «Укрзалізниці», і — це головне! — пасажирами.

Відновлюючи електропотяги, в депо до кожного з них знаходять, як то кажуть, свій підхід, оснащують індивідуальними «родзинками». Є такі, що мають м'які салони «люкс» з телевізорами, барами (там квитки, звісно, коштують дорожче), та більшість вагонів розрахована на масового пасажира й на максимум зручностей для нього без зміни вартості проїзду. Скажімо, якщо ти не встиг придбати квитка на станції чи сідав у вагон на платформі, де немає каси, то ніхто не вважатиме тебе «зайцем» — можеш оплатити проїзд у вагоні, адже провідники забезпечені кишеньковими касовими апаратами «Міні-500», які допомагають чітко фіксувати виручку. Впроваджується в електропоїздах і такий вид сервісу, як продаж прохолодних та гарячих напоїв, кондитерських виробів, преси, самими працівниками залізниці. Планують у депо оснастити електрички мобільними телефонами, щоб пасажир мав змогу зв'язатися з домівкою, місцем роботи тощо. Цікавий і оригінальний підхід знайшли в оновленні електропотяга, що має вийти на маршрути наприкінці нинішнього року. Тут половину вагонів відведено для пасажирів, які подорожують без громіздкого вантажу, — поклав портфеля на полицю, сів на м'який диван, розгорнув на столику, що перед ним, книгу чи просто подрімав під тиху музику. А ще половина вагонів — для дачників, мешканців сіл, дрібних бізнесменів-«човників», які курсують з тачками, мішками, валізами, ящиками: для всього того відведено спеціально устатковані місця, отож ніщо нікому не спричинятиме прикрощів.

Дедалі поліпшуються умови для пасажирів й у старих та нових фірмових поїздах далекого прямування, яких Одеська магістраль має уже сім — на Київ, Москву, Харків, Сімферополь, в інших напрямках. Спеціалізовані купе для інвалідів обладнано в поїзді №64 сполучення Одеса—Дніпропетровськ: підйомники для пасажирів у візках, просторі коридори, широкі м'які дивани, пульт для одержання різноманітної інформації, холодильники, мікрохвильові печі, де на замовлення приготують страву.

— До комфортності належить і скорочення часу перебування пасажирів у дорозі, — каже начальник Одеської залізниці Ілля Левицький. — Так, невдовзі пасажири, щоб дістатися з Одеси до Києва, витрачатимуть вже не десять з лишком годин, як нині, а тільки сім.

Завдання не з легких. Для організації такого руху потрібні чималі кошти, адже треба привести у зразковий стан колійне господарство, випрямити колію на дільниці Одеса—Вапнярка, аби потяг мав змогу розвивати швидкість 140 кілометрів на годину, реконструювати низку шляхопроводів та залізничних станцій. Усе те, однак, не лякає одеських залізничників, вони вже ведуть відповідну роботу й у намічені терміни, переконані, обов'язково вкладуться. Звідки беруть кошти? Передусім прагнуть працювати високоефективно й економно. За минулий рік залізниця перевиконала всі планові кількісні, якісні і фінансові показники, істотно збільшивши їх порівняно і з 2000-м, і з 1991 роком. Ідеться, зокрема, про продуктивність локомотива, середню вагу потяга, середньодобовий пробіг локомотива, дільничну швидкість, статнавантаження тощо. На 15 відсотків зросла продуктивність праці. Значно знизилися собівартість перевезень і витрати експлуатації.

Міністр транспорту України — генеральний директор «Укрзалізниці» Георгій Кірпа (в центрі) був задоволений відвідинами локомотивного депо Одеса—Застава-1, де відновлюють електропоїзди; ліворуч — начальник депо Геннадій Пильнєв, праворуч — начальник Одеської залізниці Ілля Левицький.

■ ■ ■

Одеська залізниця — найстаріша в Україні, вона з'явилася в 1865 році, коли було відкрито рух між Одесою і Балтою. Нині експлуатаційна довжина колій залізниці — більш як 4 тисячі кілометрів. Магістраль проходить територіями шести областей — Одеської, Миколаївської, Херсонської, Кіровоградської, Черкаської та Вінницької, де мешкають 10 мільйонів осіб. На долю Одеської залізниці припадає майже 20 відсотків вантажообігу та понад 16 відсотків пасажирських перевезень вітчизняних залізниць.

■

Мости через кордон і море

Із середини травня нинішнього року рух потягів через залізничний прикордонний перехід на станції Кучурган, що зв'язує Україну і Молдову, значно прискорився. Рівень організації пропуску вантажів і пасажирів тут відповідає, можна стверджувати, європейським стандартам. І сталося це завдяки докорінній реконструкції всього станційного господарства, у що залізниця вклала мільйони гривень. Приведено в порядок колію та суміжне з нею обладнання, споруджено пасажирську платформу, оновлено приміщення станції, в тім числі пасажирську залу. На території, де оглядають вантажні поїзди, обладнано спеціальні вишки й канави, посилено освітлення, що значно поліпшило умови роботи митників — вони можуть оглядати вагони значно швидше й з більшою ефективністю.

— Пропускна спроможність оновленого залізничного переходу сприятиме тому, — висловив сподівання начальник Молдовської залізниці Мирон Гагауз, який побував у Кучургані в день відкриття реконструйованого пункту пропуску, — що поїзди від Роздільної до Рені йтимуть не дві—три доби, як це було досі, а десять годин з 12. Це в інтересах і України, і Молдови.

Кучурган — перший реконструйований за європейськими зразками залізничний перехід із 42 нині діючих в Україні. Досвід збільшення його пропускної спроможності, зазначив міністр транспорту України Георгій Кірпа, буде використано і в інших місцях. А Одеська магістраль планує реконструювати ще два наявні залізничні переходи на кордонах з Молдовою та Румунією вже нинішнього року.

— Без цього нам ніяк не обійтися, — каже начальник залізниці Ілля Левицький, — адже працюємо в прикордонній зоні й значну частку перевезень становлять транзитні вантажі, сьогодні транспортуємо їх уже більше, ніж до 1991 року. Обсяги й далі зростатимуть, отож маємо усунути будь-які перепони на їх шляху.

Ідеться не тільки про сухопутні, а й про морські та річкові пункти пропуску, про співпрацю залізничників з портовиками. Саме на Одещині розташовані найпотужніші вітчизняні гавані, через які йде левова частка і українських експортних, і транзитних вантажів за кордон. Тому розвиток припортових станцій для керівників і фахівців Одеської залізниці —пріоритетний напрям роботи. Всі оті станції останнім часом реконструйовано, тут збільшено пропускну спроможність під'їзних колій. Особливо великі зміни сталися в Іллічівському порту, який активно підсобляє залізничникам. Тут вагони безперебійно надходять, зокрема, до зернового комплексу, швидко, без затримок розвантажуються. А ось над збільшенням перевезень поромною переправою, що зв'язує Іллічівськ з портами Болгарії, Грузії й Туреччини, портовикам і морякам спільно із залізничниками ще належить попрацювати, адже її спроможність поки що використовується тільки на 13 відсотків. Є ще резерви і в інших місцях. Залізничники спільно з партнерами прагнуть привести їх до дії. Адже добре розуміють, що тільки безперебійне проходження вантажів на прикордонних стиках може забезпечити високу конкурентоспроможність вітчизняного транспорту за ринкових умов, залучення нових вантажовідправників. Це тим паче важливо, бо саме через зону діяльності Одеської залізниці та портів Північно-Західного Причорномор'я і Придунав'я проходять важливі міжнародні транспортні коридори. Бути в них повноправними партнерами не просто престижно — вигідно.

■ ■ ■

У 1998—2001 роках Одеською залізницею електрифіковано 358 кілометрів залізничних колій на дільницях Котовськ—Помічна і Роздільна—Котовськ, переведені на електротягу станція Одеса—Порт з підходами, перегін Роздільна—Кучурган, колії південного парку станції Одеса—Застава-1, побудовано 107 ліній електропередач на дільницях Умань—Погребище та Арциз—Березіно.
На 13 станціях залізниці введено в експлуатацію сучасні автоматичні телефонні станції, ще дві підготовлено до введення до дії. Вперше в Україні створено й удосконалюється диспетчерський центр, у якому впроваджено сучасну систему інформації пасажирів про наявність місць на вокзалах станцій Одеса—Головна, Херсон, Миколаїв.

■

Відійшла в минуле практика, коли колії — шпалу за шпалою — прокладали безпосередньо на місці спорудження чи ремонту дороги. Тепер секції монтують на базовому підприємстві, щоб потім, завантаживши на платформи, доставити до місця призначення. Швидко, високоякісно, надійно, економно!

На стикові суші і моря — Іллічівський поромний комплекс. Залізничні вагони прямують на пором, щоб потрапити в один із зарубіжних портів Причорномор'я.

Молодим — дорогу, ветеранам — шана

Чотири роки тому розпочав свою трудову біографію на Одеській залізниці випускник факультету управління процесом перевезень Дніпропетровського технічного університету залізничного транспорту Сергій Валовий — став складачем поїздів на станції Миколаїв-Вантажний. На цій першій сходинці, однак, довго не затримався — вже через чотири місяці був призначений черговим по парку в морському порту, ще через два місяці став маневровим диспетчером. А згодом одержав призначення на ще відповідальнішу посаду — заступника начальника станції з оперативної роботи. Молодого фахівця, що відзначався допитливістю, старанням, ініціативністю й відповідальністю, помітили, підтримали керівники, від сходинки до сходинки вели наставники.

Таких прикладів чимало. Це стиль роботи з кадрами на магістралі. Тільки торік тут було прийнято на роботу 105 молодих фахівців вищої кваліфікації — випускників профільних вузів з Дніпропетровська, Харкова, Одеси, Черкас. Більш як половина з них уже обійняла інженерні посади, решта працює бригадирами, майстрами, керівниками середньої ланки. Ще 129 випускників прийшли з середніх спеціальних навчальних закладів. Їх закріпили за досвідченими наставниками. Близько половини цих молодих спеціалістів продовжують навчання у вузах. Багато хто вже добре заявив про себе, працюючи слюсарями, електромонтерами, майстрами, бригадирами. Всі вони, можна не сумніватися, «приросли» до залізниці назавжди. Бо багатьох направила саме вона на навчання, багато хто продовжує сімейні трудові традиції. А батьки, як правило, не лукавлячи, наставляють: «Залізниця — не тільки надійний роботодавець, що забезпечує доброю платнею, а й турботливий помічник у немочі та старості».

І справді, факти те засвідчують. Як у жодній іншій галузі, залізничники укладають колективний договір на п'ять років, що надає стабільності стосункам між керівництвом і трудовими колективами, забезпечує працівникам значні пільги, компенсації тощо. Неухильно зростає передусім заробітна плата: якщо чотири роки тому вона становила в середньому 148 гривень на місяць, то торік — уже 513, а в першому кварталі нинішнього року — 625 гривень. Залізничники, які відпрацювали понад 15 років, отримують, крім зарплати, ще близько 40 відсотків до неї різних доплат. Тільки на закупівлю для людей вугілля адміністрація витрачає майже 8 мільйонів гривень на рік. Учасників Великої Вітчизняної війни, інвалідів війни та праці забезпечують ним безкоштовно, пенсіонерів — за 25 відсотків вартості. Ветерани-залізничники отримують щомісячні надбавки до пенсій, а також медичні поліси, що дають можливість безкоштовно лікуватися за рахунок страховки у відомчих лікарнях. До речі, залізниця не скинула на плечі бюджету відомчі медичні заклади, зберегла 14 вузлових лікарень, узявши на себе забезпечення пацієнтів триразовим харчуванням, постіллю, виплату зарплати лікарям, ремонт будівель та інженерних комунікацій, оснащення найсучаснішим медичним устаткуванням.

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса.

Вокзал залізничної станції Одеса—Головна

■ ■ ■

За останні чотири роки здійснено капітальний ремонт колій довжиною 881 кілометр та укладено 1212 стрілочних переводів. Реконструйовано припортові станції Іллічівськ, Одеса—Порт, Берегове, Ренійський вузол, а також вокзали на станціях Ізмаїл, Арциз, Вапнярка, Крижопіль, реконструюються вокзали станцій Одеса—Головна, Кіровоград, Білгород-Дністровський.
З метою поліпшення екологічної ситуації в Одеському регіоні закрито промивально-пропарювальну станцію Одеса—Сортувальна, там здійснюють рекультивацію території під зону відпочинку.

■

Провідниці Майя Боєва і Євгенія Долгорук поважані й авторитетні люди і серед колег з вагонного депо Одеса—Головна, і серед пасажирів.

Фото В'ячеслава ТЕНЯКОВА.

Проблема Чорнобиля тільки починається

Ми вже повідомляли про плідну роботу делегації Верховної Ради в ПАРЄ, проведену нею на останніх засіданнях асамблеї. Нижче подаємо виступи заступника голови делегації Анатолія РАХАНСЬКОГО.

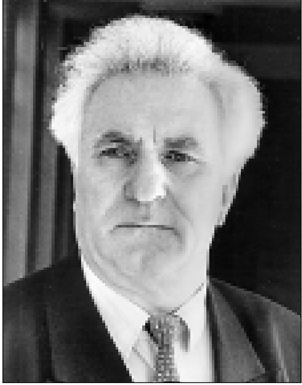

Виступ під час дискусії «Внесок Європейського банку реконструкції і розвитку (ЄБРР) в економічну розбудову Центральної та Східної Європи»

Вельмишановний пане Президенте!

Вельмишановні колеги!

Дозвольте привітати Президента ЄБРР пана Лем'єра з десятою річницею діяльності банку.

Той факт, що на сесії ПАРЄ слухається доповідь про діяльність ЄБРР, є свідченням того, що члени асамблеї приділяють велику увагу і турбуються за економічний стан у країнах з перехідною економікою.

Упевнений, що тісне та взаємовигідне партнерство між ЄБРР та Радою Європи через членів ПАРЄ дасть змогу шляхом дебатів та обговорень розв'язувати проблеми, які існують в країнах-донорах і країнах-одержувачах фінансової допомоги.

В моїй державі — Україні, де перехід до ринкової економіки є також складним процесом, співпраця з ЄБРР характеризується певною позитивною динамікою. І ми за це вдячні ЄБРР. Однак особливо пріоритетне значення у співпраці ЄБРР з Україною має термінове вирішення комплексу питань, пов'язаних з ліквідацією наслідків Чорнобильської катастрофи, та створення умов після закриття ЧАЕС, відповідно до Оттавського меморандуму.

На жаль, після історичної дати — закриття ЧАЕС — деякі поважні європейські інституції та ЗМІ заявляють, що проблему Чорнобиля розв'язано. Але це не так. Проблема Чорнобиля тільки починається. Проблематичним залишається:

— створення необхідних для економіки України додаткових компенсуючих енергетичних потужностей замість втрачених внаслідок закриття ЧАЕС;

— недостатнє фінансування безпечної експлуатації об'єкта «Укриття» (для довідки: із запланованих 359 тис. дол. США на 2002 рік за п'ять місяців профінансовано 10%);

— необхідність термінового фінансування гідрогеологічного обстеження грунту під об'єктом «Укриття», зважаючи на те, що він знаходиться у сейсмічній зоні.

До речі, всі ці проекти визначені меморандумом як пріоритетні, їх реалізація передбачена саме за рахунок кредитів ЄБРР.

Зважаючи на глобальний негативний вплив наслідків цієї катастрофи на всі сфери життя людства, депутати парламенту України нового скликання — учасники ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС створили міжфракційне об'єднання «Депутати—Чорнобильці».

Метою об'єднання є тісна співпраця з міжнародними фінансовими інституціями, виділення ними грантів та контроль за їх використанням. Соціальний захист громадян, що постраждали від аварії.

За дорученням депутатів-членів цього об'єднання (оскільки маю честь головувати в ньому) також пропоную ЄБРР включити нашого представника-депутата до складу Асамблеї країн—донорів Міжнародного Чорнобильського фонду.

Дякую доповідачу за чудову доповідь і членам асамблеї за увагу.

Виступ під час дискусії «Попередження екологічних катастроф і знищення хімічної зброї»

Вельмишановний пане Президенте!

Вельмишановні колеги!

Дозвольте подякувати доповідачам за чудові доповіді.

Колеги, ми розглядаємо сьогодні питання надзвичайної важливості. Наявність у будь якій країні хімічної зброї є джерелом небезпеки і для здоров'я людей, і для довкілля.

XX століття характеризується інтенсивним зростанням обсягів досліджень в галузі розробки хімічної зброї, в тому числі отруйних речовин.

Незважаючи на протести світової спільноти, багато країн світу застосовувало хімічну зброю у військових діях, де кількість уражених нею становила мільйони осіб, з яких гинули сотні тисяч. Значні арсенали хімічної зброї накопичено за роки «холодної війни».

Моя держава — Україна, володіючи могутнім ядерним та стратегічним озброєнням, перша в світі ліквідувала цю смертоносну зброю. На жаль, її приклад не наслідувала жодна з держав, яка володіє ядерним потенціалом.

Україна ще у 1998 році ратифікувала Конвенцію про заборону розробки, виробництва, накопичення, застосування хімічної зброї та про її знищення (КХЗ). Після ратифікації Конвенції Україною головні зусилля спрямовані тепер на забезпечення належного виконання державою взятих на себе міжнародних зобов'язань. А ми, парламентарії, постійно відстежуємо в національному парламенті хід виконання цих зобов'язань.

Поки що залишається нерозв'язаним у багатьох країнах питання знищення старої та залишеної хімічної зброї. Є інформація про поховання такої зброї в Балтійському та Чорному морях, інших місцях різних країн Європи та світу від часів першої, другої світових та інших війн. Транспортувати цю зброю неможливо, але не можна залишати її і в тому стані, в якому вона тепер є. Небезпечним є те, що ми іноді не знаємо, яка кількість такої зброї в тому чи тому місці, та її точного місцезнаходження.

Розв'язання проблем безпеки та екологічної чистоти за хімічного роззброєння потребує об'єднання зусиль країн, їх парламентів та урядів.

Важливо при знищенні хімічної зброї на територіях, прилеглих до сусідніх держав, організувати обмін інформацією та погоджувати з ними свої дії на випадок надзвичайних подій, які можуть мати вплив на ці держави.

Вважаю, що тільки організація процесу знищення хімічної зброї в рамках єдиної системи, в основу якої буде покладено надійність, безпеку та екологічну чистоту, дасть можливість успішно здійснити глобальне хімічне роззброєння в країнах Європи та світу.

Шановні колеги!

Хотілося б звернути вашу увагу на необхідність підвищення безпеки на наявних атомних станціях. Незважаючи на глобальний негативний вплив наслідків Чорнобильської катастрофи на всі сфери життя людства, на сьогодні не існує жодних нових технічних та технологічних рішень щодо запобігання аналогічним техногенним (що мають людський чинник) катастрофам. Тому потрібно серйозно займатись удосконаленням технологій використання ядерного палива і підвищенням безпеки технології його використання з елементами ліквідації надзвичайних ситуацій. Вчені України пропонують запровадження кріогенної енергетики на АЕС як чинника підвищення безпеки циклу використання атомної енергії.

Схвально, що згідно з частково відкритою угодою Ради Європи з питань попередження, захисту та наданню допомоги у випадку великих природних та техногенних аварій і катастроф проводяться міжнародні літні школи. Було б добре, на мій погляд, проводити такі навчання з запрошенням членів ПАРЄ.

АКТУАЛЬНО

Він має збудити згасаючий інтерес

Заступник Генсекретаря ООН Кензо Ошима відчув сухість у роті і невеликий головний біль. Повідомив про свій стан оточуючим і почув у відповідь: не треба хвилюватися, це нормальна реакція організму на підвищений рівень радіації.

Координатор ООН з питань міжнародного чорнобильського співробітництва йшов центральною вулицею селища Ветка, що в Білорусі. Рівень радіації там перевищує фоновий майже в 50 разів. Свій спогад про цей випадок, він завершив так: «Справді, краще один раз побачити, ніж сто разів почути».

Кензо Ошима, генеральний директор Швейцарського агентства розвитку і співробітництва Вальтер Фуст, генеральний директор офісу ООН у Женеві Сергій Орджонікідзе, Міністр з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту від наслідків Чорнобильської катастрофи Василь Дурдинець та інші особи, присутні на нещодавно одночасно проведених відеоконференції у Женеві та на прес-конференції у Києві і Мінську були одностайні: нині конче потрібна надійна, достовірна і неупереджена інформація з чорнобильських проблем.

Обидві конференції присвячувалися презентації нового глобального інформаційного інтернет-сайту про наслідки планетарної катастрофи і шляхи їх подолання. Це стало можливо завдяки активній участі і фінансовій підтримці Швейцарської конфедерації, гуманітарних організацій ООН і Швейцарської дирекції з питань розвитку і співробітництва.

Як наголосив Василь Дурдинець, проблеми, які породила Чорнобильська катастрофа, з роками не зникають. Вони трансформуються в інші форми, а деякі — насамперед соціальні — загострюються. Тому сьогодні особливо актуальними є слова Генерального секретаря ООН Кофі Аннана, який сказав: «Усім нам хотілося б стерти з пам'яті слово Чорнобиль. Але понад 7 мільйонів осіб не можуть собі дозволити таку розкіш. Кожний день вони все ще відчувають на собі наслідки трагедії, що сталася».

Створена незалежна світова інформаційна платформа сприятиме мобілізації міжнародної допомоги потерпілим унаслідок чорнобильської аварії. А конкретна допомога Швейцарії у створенні захисних гідротехнічних споруд на річці Тиса в Закарпатті, а тепер у відкритті нового Чорнобильського інтернет-сайту є чудовим і гідним наслідування прикладом для інших країн світу. Свіжа і достовірна інформація про чорнобильські реалії неодмінно має відродити інтерес світового співтовариства до ліквідації наслідків техногенної катастрофи і до людських аспектів цієї проблеми. Бо ще дуже й дуже багато треба зробити, щоб покінчити з людськими стражданнями, викликаними аварією на ЧАЕС.

Назва Чорнобильського інтернет-сайту:
www. chernobyl. info.

Підготував Яків ГАЛЬЧЕНКО.

Нинішня делегація – найпрофесійніша

Понад півроку тому було запроваджено посаду Повноважного представника Верховної Ради у Парламентській асамблеї Ради Європи. Її обійняв Анатолій ШЕВЧУК, який доти очолював Управління забезпечення міжпарламентських зв'язків ВР. Він відповів на кілька запитань «ГУ».

— Які функції передбачає ваша посада?

— Повноважний представник Верховної Ради у ПАРЄ забезпечує прямий зв'язок між керівництвом асамблеї й українською парламентською делегацією. Справді, дуже швидко розв'язують багато питань організаційного характеру, передачі документів, доведення до відома позиції нашої делегації чи її керівництва з тих чи тих питань. Наприклад, нашу нову делегацію було сформовано незадовго до червневих засідань ПАРЄ — постала потреба якнайшвидшого подання вірчих грамот. У цьому випадку замало оперативно зробити все в Україні, є ще й зовнішня частина роботи. Є певні процедурні правила ПАРЄ: грамоти підписує Голова ВР, їх пересилають сюди, реєструють тощо. Все це відбулося вчасно, без жодних проблем. Це лише один з багатьох прикладів роботи Повноважного представника ВР. Тепер ми розпочинаємо підготовку до святкування чергової річниці незалежності України, домовляємося, щоб із Києва передали якомога більше літератури про Верховну Раду, про Україну загалом, бажано іноземними мовами. Ще один напрям роботи — тутешня наша діаспора. Вона невелика, але згуртована, і теж цілком справедливо бажає, щоб їй приділяли увагу. А в цьому також багато залежить від парламентаріїв.

— Тобто ви — зв'язківець між українською делегацією та параламентом загалом і Страсбургом?

— Я сказав би — посередник. Керівництво асамблеї, зокрема її генеральний секретар Бруно Халлер, дуже позитивно сприйняли запровадження посади Повноважного представника Верховної Ради. Проте водночас я обіймаю ще й посаду заступника Постійного представника України у Раді Європи. Це має певне протокольне значення й дає можливість легше розв'язувати багато питань.

— Ви довгі роки були секретарем Постійної делегації Верховної Ради у ПАРЄ. За вашими спостереженнями, наскільки швидше пристосовуються наші парламентарії до роботи тут нині, ніж тоді, коли ми були «новобранцями» Ради Європи?

— Уже сім років я маю прямий стосунок до делегації і можу стверджувати: коефіцієнт корисної дії українських парламентаріїв постійно зростає. На мій погляд, нинішня делегація ВР є найпрофесійнішою. Дуже добре, що одна її половина — це досвідчені в плані міжпарламентської діяльності депутати, а друга — нові імена тут, у Страсбурзі, але відомі політики вдома. Мені дуже сподобалися враження одного з нових членів делегації Володимира Рибака: побувавши на сесії, він, за його словами, відчув, наскільки це серйозна організація і як важливо Україні бути тут широко представленою. Такі заяви вселяють упевненість у тому, що делегація справді плідно працюватиме. Ну а ми зробимо для цього все від нас залежне.

— І ще запитання до вас як до заступника Постійного представника України. Доповідач ПАРЄ по Україні Анне Северинсен заявила, що, на її думку, моніторинг стосовно нашої держави має тривати щонайменше до наступних президентських виборів. Що ви про це думаєте?

— Ви самі зазначили — на її думку. Вона відомий поважний політик і має право на такий погляд, однак, наскільки я знаю, не всі його поділяють. Я, до речі, тепер готую пропозиції: що потрібно зробити українській стороні для переведення процесу моніторингу в постмоніторинговий діалог. Це буде аналіз не лише моїх власних уявлень в цьому питанні, а й точок зору представників моніторингового комітету з інших країн, наших депутатів. І є численні бажання, щоб від моніторингу перейти до постмоніторингового діалогу.

Інтерв'ю взяв Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ.

Страсбург—Київ.

«Ми виходимо зі своїх шкурних інтересів»

Російський інтерес до української парламентської тематики та подій у нас загалом цілком зрозумілий. «Як ви оцінюєте нинішній склад Верховної Ради з точки зору перспектив україно-російського міжпарламентського та міждержавного співробітництва?» — з цього питання розпочалося інтерв'ю «ГУ» з Дмитром РОГОЗІНИМ, головою Комітету з міжнародних питань Державної думи РФ, а також главою російської делегації в Парламентській асамблеї Ради Європи.

— Ми дуже переживали за те, як у вас проходили вибори. А зараз відчуваємо, що настала певна стабілізація. На мою думку, знайдено рівновагу сил, що представляють всі регіони України. Я вже надіслав вітання Дмитру Табачнику з нагоди обрання його головою Комітету ВР у закордонних справах, сподіваюся якомога швидше зустрітися з ним й познайомитися особисто. Дуже хотілося б познайомитися ближче і з Віктором Ющенком. Сподіваюся, він коли-небудь з'явиться таки в Росії. Поки що Ющенко все обходить її стороною. І, до речі, даремно, це помилка: незалежно від переконань позиції в Росії йому потрібні.

Ну а щодо співробітництва між парламентаріями, то доцільне було б не загальне спілкування Думи з Верховною Радою, а міжпартійні контакти, діалог комітетів, фракцій, та й особисті зв'язки.

— Щодо Віктора Ющенка: вас як російського політика не бентежить те, що, незважаючи на всю «антирекламу» з боку російських політиків, офіційних осіб, преси, він отримав таку велику підтримку населення?

— А це ми йому так навмисно допомагали. Адже в політиці найстрашніше — замовчування або некролог. Нічого цього не було: ні, слава Богу, некрологів, ні замовчування з російського боку. А коли критикують — то чудово, за критику взагалі треба платити. Бо якби ми почали хвалити Ющенка, то це викликало б його політичне знищення. Тому я на його місці все-таки подякував би російській стороні за максимально висловлену підтримку.

— Отже, можна констатувати, що російські антипатії в Україні трансформуються в симпатії виборців?

— Звичайно. Ми ж не такі ідіоти, щоб цього не розуміти. Тому ще раз кажу: Ющенко повинен оцінити таку підтримку. Ну а його візит до Москви був би політично правильним. Не можна весь час їздити до Америки, якесь дивне враження складається. Тим паче, я думаю, за останні кілька років відбулися такі зміни, двох держав, у двох народів, що зближують нас без жодних освідчень в коханні. І щодалі, то ближчі ми будемо. Тому потрібно кооперуватися. Треба разом проривatися, захищати спільні інтереси. Ось тут у Страсбурзі російська делегація консолідовано захищала інтереси України, коли були абсолютно хамські розбірки. Ми українську делегацію підтримували й підтримуватимемо. А раніше такого не було — ходили й ніс відвертали. Заради чого? Всі питання вже розв'язані, є дві держави, два суверенітети.

— Щодо російської підтримки: в нас побутує думка, що Росія підтримує, наприклад, Олександра Лукашенка, ще декого з президентів, які є відвертим гальмом на шляху держави до Європи, не зацікавлені в розвитку демократії, набутті європейських цінностей... Чому?

— Ну вже точно не тому, що хтось намагається зупинити європейську інтеграцію тієї чи тієї держави. Ми, скажімо, не можемо переступити через Україну й піти в Європу. Природно, ми підемо туди разом. Щодо Лукашенка — він фігура дуже неоднозначна, і я б не сказав, що Росія так вже його підтримує, у нас з ним складні відносини.

Ну а щодо «ще декого з президентів», то ми підтримуватимемо в цьому президентові те, що однозначно відповідає нашим інтересам: державним, національним та іншим. Одне слово — нашим шкурним інтересам. І не підтримуватимемо те, що цьому суперечить. І все це не тому, що ми хочемо заблокувати поступ України в Європу. Ми самі туди йдемо.

— У нас інколи кажуть, що перед Україною стоїть вибір — бути з Європою або з Росією. Що ви про це думаєте?

— Річ у тім, що немає в України такого вибору. Є визначена, геополітично обумовлена територія, куди входять і Україна, і Росія, і Білорусь. Не знаю, хто придумав про цей вибір, це якийсь абсурд. Нашим завданням повинен бути спільний рух, маємо разом іти в Європу, в її безпековий простір. А Європа сама нині стоїть перед вибором. Он Європейський союз розширюється, а американці з цього приводу ножа гострять, тому що їх міцна Європа не влаштовує. То чи варто нам встрявати в чергову не нашу сварку, щоб отримати вкотре по пиці й при цьому нічого не з'їсти й не вхопити? Потрібно методично скрізь бути присутніми, але знімати з себе штани й казати: хлопці, запишіть нас хоч кудись... Мені це нагадує комсомольський запал, з яким колись рвалися в партію. Нас ніхто не жене, та й у Європі є багато речей, які нам не завжди підходять.

— Є ще думка, що оцей вибір для України —цивілізаційний. Тобто є європейська цивілізація, китайська, російська тощо, і Україні слід вибрати: бути частиною європейської цивілізації чи російської...

— Це дивне питання. Київ — чиє місто? Історія наша — хіба вона не спільна? Чув я ці байки ще десять років тому, вже й сміятися припинив — сумно стало. Бо ми і є єдина цивілізація — унікальна євразійська цивілізація! Звісно, яка під різними впливами формувалася: десь більше польського, десь — турецького чи татарського. Україні просто брати участь у величезній, перспективній ніші сходу. Де все є, де дешеві природні ресурси...

— Проте помітно, що на тому сході немає демократичних традицій, не захищені права людини, немає того, що має назву європейські цінності...

— То хто ж нам заважає самим це створити? Що від того, що ми кудись вступимо, у нас одразу все візьметься? Треба не боятися казати правду, менше красти, шахраїв саджати — хіба для цього потрібно вступати в Європейський союз? Можна ж у себе все організувати!

Інтерв'ю взяв Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ.
Страсбург—Київ.

У НОМЕР

У центрі уваги — вступ до НАТО

Наші відносини з НАТО цілком відповідають статусу «особливого партнерства», який було проголошено п'ять років тому. Про це вчора заявив Міністр закордонних справ України Анатолій Зленко, відкриваючи ювілейне засідання комісії Україна—НАТО (КУН). Він також наголосив, що розглядає це засідання як свого роду міст до Празького саміту Україна—НАТО.

У відповідь Генсек НАТО Джордж Робертсон заявив, що Північноатлантична рада прибула до України «займатися бізнесом». «Бізнес у міжнародних відносинах, — наголосив лорд Робертсон, — так само, як і в комерції, базується на принципових інтересах». При цьому бізнес завжди розвивається тоді, коли інтереси збігаються, і «наше особливе партнерство — історія успіху спільності інтересів у галузі безпеки».

Після закінчення засідання було прийнято заяву. У ній, зокрема, зазначено, що КУН взяла до уваги Проміжну доповідь, де розроблено нові механізми і модальності подальшого розвитку відносин Україна—НАТО. У тому числі конкретні дії, що увійдуть до нового плану дій Україна—НАТО, для того, щоб піднести їх на якісно новий рівень. Комісія також взяла до уваги спільний Підсумковий звіт про результати співпраці України і НАТО. Серед досягнень: виконання Україною робочого плану, проектів з перепідготовки військових кадрів і конверсії військових баз, а також діяльність Спільної робочої групи з військової реформи і розробка нею 80 цілей національної оборонної реформи та багато іншого.

Члени комісії вітали також підписання Меморандуму про взаєморозуміння між НАТО і Україною щодо забезпечення підтримки операцій НАТО з боку приймаючої сторони, а також початок переговорів стосовно стратегічних авіаперевезень.

Звичайно, у центрі уваги журналістів було рішення України про початок процесу вступу до НАТО. Як заявив Анатолій Зленко, Україна готова докласти всіх зусиль, щоб у Празі досягти угоди з НАТО про вихід на новий рівень співробітництва. Судячи з усього, Україна не має наміру в столиці Чехії подавати заявку на членство у НАТО. За словами Зленка, «ми стоїмо лише на початку нового формату відносин».

Робертсон підтвердив, що поки що не йдеться про приєднання України до програми членства. А стосовно НАТО, то хоча альянс і вітає заяву України, але при цьому звертає увагу на те, що йдеться про тривалий процес. При цьому, на думку Робертсона, Україні дуже важливо продовжувати курс на демократизм, верховенство права і свободу слова. НАТО не заперечує того, що відносини з Україною вступають у нову динамічну фазу і «альянс готовий піднести рівень співробітництва до тієї висоти, якої прагне Україна і якої вона зможе досягти». При цьому робота має бути наповнена змістом, а не політичною риторикою. Запитання журналістів стосувалися переважно можливого членства України в НАТО: аж зрештою Генсек, не витримавши, дуже ввічливо поінформував усіх, що «не можна почати бігати перш ніж ходити»...

Яна СТАДІЛЬНА.

На знімку: Генсек НАТО Джордж Робертсон.

Фото Віктора ПОБЕДИНСЬКОГО (УНІАН).

Дружба дружбою, а економіка над усе

Попри недавні дружні зустрічі українського та російського прем'єрів у Харкові на бізнес-форумі, схоже, економічні війни між Росією та Україною припиняться ще не скоро. Виною того є не так історичне протистояння народів (як багатьом хочеться показати), як економічні інтереси сторін.

Так, результатом чергового російського антидемпінгового розслідування проти української сталі стало тимчасове антидемпінгове мито на прокат, який ввозять з України на митну територію РФ. Нині українське мито становить загалом 5% від митної вартості прокату. Після введення антидемпінгових санкцій, (а це відбудеться уже в серпні) мито зросте до 31,8%. Звичайно, що внаслідок його введення поставки української сталі істотно знизяться.

Крім того, Росія розпочинає ще одне антидемпінгове розслідування про поставки у країну кондитерських виробів, у тому числі з України. Не виключено, що його наслідком теж стануть дуже невигідні для України санкції.

Тетяна ПАСОВА.

«Знижуйтесь!» — вимагав диспетчер...

Комісія з розслідування катастрофи літаків «Ту-154» і «Боїнг-757», яка працює у німецькому місті Брауншвайзі, зробила перші розшифрування магнітних плівок з «чорних скриньок». Указівка швейцарського диспетчера про зниження «Ту-154» стала смертним вироком для 71 пасажира та членів екіпажів обох машин.

Німецькі інформаційні агенції передали повідомлення комісії з розслідування катастрофи, яка сталася у небі над Бодензее поблизу німецького містечка Юберлінгена. Розшифровані записи свідчать, що автоматичні попереджувальні системи і «Ту-154», і «Боїнга-757» спрацювали вчасно і правильно. За хвилину до зіткнення командир «Ту-154» одержав наказ про набір висоти, а командир «Боїнга-757» — про зниження. Однак приблизно за одну секунду по тому командирові російського літака надійшла вказівка диспетчера швейцарської служби «Скайгайт», яка вела політ, про зниження висоти. За 14 секунд диспетчер знову повторив свою вимогу. Як свідчить розшифрований запис плівки з «чорної скриньки», російський пілот двічі просив уточнити наказ про зниження і тільки після цього прийняв рішення, яке від нього вимагав швейцарський диспетчер.

За дві хвилини до катастрофи наземна служба стеження за польотами у Карлсруе з'ясувала, що зіткнення двох літаків неминуче. Але намагання додзвонитися до швейцарських колег не дало результатів: єдина телефонна лінія «Скайгайта» була зайнята...

Перші розшифровані записи з літаків, що розбилися, свідчать, що катастрофу спричинили швейцарські диспетчери. На місці трагедії встановлено хрест, відбулося богослужіння. Серед жертв священник назвав також двох швейцарських диспетчерів, один з яких — батько трьох малолітніх дітей. Диспетчери віднині нестимуть свій важкий і страшний тягар.

Валентина ПИСАНСЬКА.
Франкфурт-на-Майні.

ОБЩЕСТВО

Три линии судьбы Киева

Со слезами на глазах вспоминает Валентина Фоминична прошедшую войну.

(Начало на 1-й стр.).

Начало знойного лета. Враг стремительно продвигается вглубь страны. Совместными усилиями военных и киевлян в боевую готовность приводится Киевский укрепленный район. Он состоял из трех оборонных полос. Первая проходила по восточному берегу реки Ирпень через Борки, Белогородку, Мрыги. Вторая — через Вышгород, Святошино, Чапаевку. Третья — непосредственно прилегала к городской линии. Киев разбили на три сектора обороны. Правый — от Днепра до Житомирского шоссе, центральный — от этой автодороги до железнодорожной станции Пост-Волынский, левый — до Днепра. В довоенные годы в Украине построили 16 укрепрайонов, которые перекрывали стратегические направления и подходы к важным экономическим и военным объектам. Самым главным из них считался Киевский, охватывавший город полукольцом. В 1939 году в связи с переносом государственной границы на запад Иосиф Сталин распорядился законсервировать столичный укрепрайон.

В июле немцы, используя 60-километровый «коридор» между 5-й и 6-й армиями вдоль Житомирского шоссе, начали наступление на Киев. 11 июля развернулись бои на рубеже реки Ирпень. Советские войска Юго-Западного фронта нанесли ряд контрударов и сорвали планы фашистов захватить столицу Украины с ходу. А далее — ожесточенные бои. По некоторым данным в них принимали участие до двух миллионов человек с обеих сторон. Хорошо вооруженные и вымуштрованные немцы долго не могли сломать сопротивление советских войск. Одна трехлинейная винтовка на троих... Именно с таким арсеналом встречали в большинстве случаев врага, которому до этого почти без боев удавалось захватить ряд европейских столиц.

1—3 августа захватчики, преодолев сопротивление советских войск, вышли на передний край левого сектора. Затем фашисты вклинились в первую линию обороны на участке Вита-Почтовая—Мрыги, вышли на северо-восточную окраину Жулян и овладели Голосеевским лесом и селами Мышеловка и Пирогово. С 11 по 14 августа 37-й армии силами четырех дивизий и воздушно-десантного корпуса удалось отбить ряд населенных пунктов. К 16 августа обстановка несколько стабилизировалась. Бои под Киевом продолжались до сентября 1941 года. И только после того, как немцы обошли Киев с флангов, по приказу ставки Верховного Главнокомандования советские войска, оборонные соединения и гражданские структуры оставили город.

По мнению исследователей, с этим приказом Сталин значительно опоздал. Поэтому многие погибли как во время обороны, так и во время отступления. Кстати, их точное количество до сих пор не установлено. Известно только, что пленных, которых немцы провели через город, было 665 тысяч.

Известный полководец Георгий Жуков, командовавший до войны Киевским военным округом и хорошо знавший обстановку, предупреждал генералиссимуса о возможном окружении армий Юго-Западного фронта, которым командовал генерал-полковник Михаил Кирпонос. Однако главнокомандующий решил, что Киев до последнего должен сдерживать наступление захватчиков, обескровливая их силы. По плану Сталина Кирпоносу своими силами должен был помогать командующий Брянского фронта. Однако этого не произошло. Не менее трагическим было и отступление советских войск, что заслуживает отдельного разговора. Только напомним: защитники оставили Киев 18 сентября, двигаясь в направлении Яготина. Любопытно, что за четыре дня до того была получена телеграмма от Кирпоноса и распоряжение Хрущова о том, чтобы никто не оставлял Киев. Возле Березани колонну, вооруженную только стрелковым оружием, встретили немецкие танки и авиация...

Часть отступающих оказалась в селе Борщи, представляющем из себя полуостров, окруженный болотами. Собственно, это была ловушка — к селу вела только одна дорога, которая постоянно обстреливалась. Так что тот, кто не погиб от вражеской пули, рисковал утонуть.

К сожалению, с каждым годом остается все меньше свидетелей тех бурных событий.

16-летняя Валентина Чоха-Мороз в то время проживала на Трухановом острове. С первых дней войны она старалась чем могла помочь защитникам. В военкомате Валентину и ее подружку направили в райком комсомола, где создавались молодежные отряды. Оттуда их отправили в медсестры. После курсов девушки попали в военный госпиталь, находившийся на Дегтяревской. С первых дней приходилось много работать. Врачи не успевали обследовать всех раненых: они прибывали и прибывали. Было очень тяжело. Ведь по ночам практически не спали. И хоть их кормили только два раза в день, есть не хотелось — запах крови и стоны раненных лишали аппетита. Много увидела и пережила тогда Валентина Фоминична. Чуть ли не каждый день у штаба отряда вывешивалась стенгазета, где печатались данные о погибших. Много молодежи ушло из жизни тогда.

19 сентября вместе с другими комсомольцами Валентина вышла из Киева. Их колонна насчитывала 52 человека. Остановились около Борисполя в лесу. Через некоторое время отряд расформировали. И вот она вместе с подругой оказались возле Борщей. «Я увидела там такой ад, что в страшном сне не приснится», — вспоминает Валентина Фоминична. Еще долго просыпалась она ночью от собственного крика.

20 лет после войны. Валентина Чоха-Мороз *(справа)* вместе со своей спасительницей Дарьей Пацюк и её дочкой.

На ее глазах немецкие самолеты разбомбили колонну машин. А потом расстреливали уцелевших после бомбардировки. Единственный путь к спасению, как казалось, был в лесу. Многие погибли в болотах. Выжившие просили о медицинской помощи. Не одному тогда помогла Валентина Фоминична. А тем временем уцелевшая колонна продолжила движение. Пока в очередной раз не попала под обстрел. Валентина, выпрыгнув из машины, подвернула ногу. Так что пришлось ползти. И именно в это время появились немцы. После допроса ее привели к нашим пленным, чтобы она доказала, что действительно медсестра.

Затем здоровых пленных выстроили в колонну и повели в другое село. Мысль о побеге не покидала Валентину. И вот, проходя мимо жителей Жовтневого, провожавших пленных, девушка почувствовала прикосновение женской руки. Воспользовавшись тем, что конвоиры отвлеклись, Валентина оказалась в толпе местных.

«Эта женщина спасла мне жизнь. Звали ее Дарья Пацюк», — со слезами на глазах вспоминает Валентина Фоминична. Через много лет об этой истории был снят документальный фильм. Понадобились приобретенные медицинские знания и здесь — помогала раненым советским воинам, которых прятали местные жители.

Много еще пережила она. В свое время, уже после войны, работая в Бельцах директором ЗАГСа, даже расписывала маршала Ивана Конева.

Тамара Александровна Лаухина во время обороны Киева попала в роту истребителей танков. После краткосрочных курсов комсомольцев направили в Голосеевский лес. В каждом окопе находилось по трое бойцов. «Нас было три девушки», — вспоминает она. В это время немцы пытались попасть в Киев, используя разные методы. В том числе и переодевшись в советскую военную форму. Поэтому повсюду стояли посты. Вспоминает Тамара Александровна и первый подбитый немецкий танк. Вернее, подожженный с помощью «коктейля Молотова». Правда, радость была печальной — в этом бою погибла одна из девушек.

Случались и трагические недоразумения. Немецкие десантники, переодевшись в форму советских воинов, обманули наших бойцов. Пока разобрались, кто есть кто, много защитников Киева полегло.

А судьба и дальше испытывала Тамару Александровну. Во время оккупации столицы в застенках гестапо погиб ее муж, член движения Сопротивления. Он так и не увидел своего сына.

После войны она работала на одном из столичных заводов и, как все, восстанавливала Киев.

Собственно, судьбы этих женщин схожы с судьбами других защитников Киева. Жаль только, что вспоминаем о них лишь во время праздников и каких-то дат.

Богдан ДОВНИЧ.

Фото Анастасии СИРОТКИНОЙ.

P.S. Выражаем благодарность за помощь в подготовке материала сотрудникам Национального музея истории Великой Отечественной войны и активистам Киевского историко-патриотического клуба «Поиск».

«У нас была одна винтовка на троих», — рассказывает Тамара Александровна.

Перша книжка, або Дітям до... читати заборонено

Галас. Жваві розмови. Книги. Калейдоскоп картинок, обкладинок, покажчиків. Піднесення у передчутті цікавої покупки. Це найбільший книжковий ринок України — столична «Петрівка».

Прийшла я сюди налаштована напрочуд райдужно: моя донечка просить уже не тільки цукерку, іграшку чи приповідку. Вона прагне казки. Причому з «Курочкою рябою» можна й не потикатися, а «Сорока-ворона кашу варила...» вона опанувала в яслах, і відтоді слухати таке нижче її гідності. І байдуже, у віршах чи у прозі, головне, щоб репертуарчик був яскравий і різноманітний. З огляду на реактивний дитячий темперамент, таке «спокійне» бажання здалося мені просто-таки чудовим.

Квіточки

Отже, передовсім радує величезний вибір дитячих книжок і досить широкий діапазон цін.

1. Чому б не придбати **книжку-розмальовку**? У них можна побачити доволі непогані віршики або навіть ігри-запитання на запам'ятовування літер, цифр, перші картинки-приклади. Вельми дієво. Адже дитина не тільки чує текст, а й запам'ятовує візуально, розфарбовуючи пізнавальні картинки. І ще важливо, що вона сама обирає кольори — ви зможете побачити її сприйняття предметів, постатей, тварин і т. ін. Що цікавить, а що зовсім не до вподоби, який улюблений колір.

До речі, ціни на розмальовки дуже помірні — від 80 коп. до 2—5 грн.

2. Нині в СНД випускають книжки на кшталт західних — своєрідні **міні-енциклопедії для малюків** у картинках. У них — зображення предметів, дій з підписами. Вам, приміром, не треба відкривати холодильник і показувати продукти: це сир, це молоко, то капуста тощо. (Напевне, мало хто так робить, мовляв, діти самі згодом навчаться.) А у книжці все досить-таки правдиво зображено. Є вони на різні теми: «Дім», «Город» тощо. Є енциклопедії з докладнішими поясненнями для дошкільнят. Зате дитина змалечку буде заочно знайома з предметами, тваринами, яких ви не можете їй показати. І, можливо, вперше побачивши індика, не репетуватиме, захлинаючись від жаху й цікавості: «Мамо, там страховище!»

Коштують недешево — від 9 до 35 грн.

3. Збірки віршів. Гарна справа, але для початку краще купувати книжки вітчизняних поетів. Та як забажаєте придбати щось незнайоме із закордонних — перечитайте, хоча б побіжно. Бо менталітет їхніх дітей у певних книжках не зовсім відповідає нашому. І спробуй тоді пояснити, чому маленький Джеккі протягом усього віршика вимагає в татка 100 доларів. Та й у наших горе-поетів подибуємо інколи досить дивні рядки на кшталт: «свинка, виляя бедрами, прошла». Тож книжки, особливо невеличких видавництв, не завадить перед купівлею трохи вивчити.

Та більшість книжечок-малюток — із гарними віршами. Радує велика різноманітність і чудовий зміст книжечок українською мовою.

Ціни прийнятні: тоненькі — від 50 коп. до 2 грн., збірки — від 3 до 15—20 грн.

4. Якщо ваш малюк не відвідує дитячий садочок, можна придбати **книжки з логіки, математики** для найменшеньких. У них усе викладено доступно й цікаво, але треба знайти час, бажання, посадовити маля (що часто-густо просто-таки неможливо) і вчитися. Те саме — з букварем. Він, бач, нецікавий, бо треба довго сидіти, читати — і зрештою дізнаєшся всього-навсього, що «у мами рама», а от бабуся за цей час казочок із п'ять би прочитала. Але заради загального розвитку треба.

Тоненькі книжечки — від 1,50 до 3 грн., у твердій палітурці (і буквар) — від 9 до 15 грн.

5. Казки. А цього разу я прийшла саме по них. Величезний вибір — на будь-який смак і гаманець. Радісно купую для свого дитятка збірки добре мені знайомих казок. Завжди була упевнена, що саме вони вчать дитину відрізняти, де добро, де зло, добрих від поганих.

Маленькі — від 1,20 до 2,50 грн., збірки — від 10 до 25—35 грн.

Ягідки

Після вражень моєї донечки від деяких казок, прочитаних нами у чудово оформленій книзі одного відомого російського видавництва, мені раптом закортіло дізнатися, чому немає дитячої цензури на книги. ДИТЯЧОЇ — у найглибшому розумінні того слова. Тобто такої, котра враховувала б сприйняття літератури дітьми різного віку, починаючи з найменших. І розумно встановлювала б обмеження за віком.

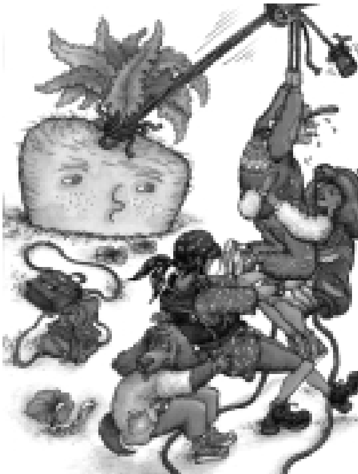

Візьмімо для прикладу дві відомі казки.

«Кресало» Г.-Х. Андерсена. За часів мого дитинства «позитивний» солдат аргументував убивство «негативної» відьми тим, що вона, спустивши його у підземелля по золото й срібло, видурила кресало й залишила там сміливця на неминучу погибель. Він, звичайно, вибрався і відрубав їй голову.

У нинішньому варіанті добра бабуся Відьма (судіть самі) витягла солдата з кресалом і чималою купою золота (!) і тут-таки загинула від руки «позитивного» героя лише за те, що не зізналася, навіщо їй кресало.

Як я маю пояснити донечці, «за віщо бабусю назвали відьмою» і «за віщо її зарубали»? Не кажучи вже про те, що солдата вона починає впевнено недолюблювати і категорично не поділяє поглядів закоханої в нього принцеси.

А після прочитання варіанту «Хлопчика-мізинчика» (уточню, для дошкільного віку) моя дитина протягом тижня регулярно цікавилася, чи є в нас «чого поїсти». Я була зраділа з такого несподіваного повороту (апетит посилився). Та все ж вирішила дізнатися, звідки така дивовижна цікавість до їжі. Отримала конкретну серйозну відповідь: «Бо не хочу в ліс до людожера». З'ясувалося, вони з татком прочитали, як «добрі» батьки (адже за сюжетом вони мають викликати симпатію і співчуття!) спочатку завели собі сімох чудових хлоп'ят, а потім, одного невдалого дня, коли зовсім не залишилося їжі, вирішили не травмувати себе спогляданням голодної смерті дітей. Відвели їх до лісу під якимось приводом і непомітно втекли... Й отак аж тричі! Добре, що хлопчик-мізинчик був меткий не по літах і приводив дітлахів додому, навіть переміг людожера й забезпечив усій родині добробут.

То як після цього дитину переконати, що батьки — хороші? І що вони колись знову не захочуть позбутися дітей? А звідси — невпевненість не тільки у казкових, а й у власних батьках...

Корінці

Не читала тих казкарів в оригіналі, тож не можу судити про точність перекладу. Можливо, мав рацію Мойсей Сафір, коли казав, що переклади якщо правдиві — то негарні, а коли гарні — то неправдиві. Але чому мені змалечку читали казки, де відьма була зла, солдат справедливий, а хлопчик-мізинчик з братами вирушили до лісу з власної ініціативи — назбирати хмизу для приготування їжі? Отже, все-таки намагалися вберегти ніжну психіку малюків. Зрозуміло, коли у хрестоматії «Шкільної бібліотеки» у казках відкривається вся правда про несправедливість світу, та навіщо ж отак з малечею? Адже в них, ще не сформувавшись нормально, ламаються стереотипи добра і зла! Важко пояснити, що добре, а що погано після «розминки» з отакими, м'яко кажучи, дивними позитивними героями казок.

У дітей в такому віці сприйняття буквальне, і хоча, приміром, незабутній Корній Чуковський також не надто добирав слова — як хвацько павук мусі-цокотусі «зубы в самое сердце вонзает и кровь из нее выпивает», — але ж зрозуміло, що павук страшенно поганий і жодних виправдань для нього нема. У такому разі дитині все зрозуміло.

Між іншим, під час повторного походу на «Петрівку» я відшукала у книгах лише одного — українського (!) — видавництва «щадний» варіант казок для дошкільного віку.

...Звичайно, з огляду на сучасні реалії хтось може сказати, що й «Резиновую Зину» Агнії Барто можна подати в іншій інтерпретації, але то вже будуть далекосяжні думки дорослої людини. А хто погляне на дитячі книги очима дитини, перш ніж рекомендувати їх для прочитання найменшеньким?

Марічка КОРМУШКІНА.

На знімку: ультрановітні методи і засоби витягання ріпки (з дитячої книжки).

СПОРТ

Спартаківський ренесанс

Ніде правди діти, в наших прихильників спорту «Спартак» насамперед асоціюється з одноіменним московським футбольним клубом, котрому в Україні ніколи, м'яко кажучи, не симпатизували. Навпаки, поразки червоно-білих від київського «Динамо» в чемпіонатах Союзу приносили особливу радість українським прихильникам футболу.

Але «Спартак» футбольний — не все товариство. З історії ніколи не зникнуть яскраві перемоги спартаківців — наших земляків: дворазового олімпійського чемпіона, знаменитого майстра спортивної ходьби із Сум Володимира Голубничого, дворазової чемпіонки світу з художньої гімнастики Ірини Дерюгіної, гандбольної команди «Спартак» (Київ), яка за велику кількість перемог у чемпіонатах СРСР і в розіграшах Кубка європейських чемпіонів увійшла до Книги рекордів Гіннесса. А ще велика група вихованок легендарного Ігоря Турчина виграла олімпійське «золото» Монреаля і Москви. Цей перелік славних справ можна продовжити. Отож українці щиро раділи перемогам спартаківців. Адже вони дарували багато приємних хвилин.

До цього додамо, що спартаківський рух не обмежувався лише спортом високих досягнень. Велася велика робота з підготовки резерву в дитячо-юнацьких закладах, у виробничих і навчальних колективах.

Але спортивні товариства, як і люди, мають свою біографію і долю. «Спартак» — не виняток. 1987 року відбулося об'єднання семи спортивних товариств в одне, що завдало величезної шкоди фізкультурно-спортивному руху в Україні. Почалося скорочення ДЮСШ, їх відділень, відбувся відплив кваліфікованих фахівців. Численні низові колективи залишилися без спортивної бази. Одне слово, будівля, котру зводили десятиріччями, вкладаючи в неї кошти, душу, здоров'я, в один лихий момент завалилася.

І лише через п'ять років, уже в незалежній Україні, шістнадцять галузевих профспілок вирішили відновити занедбану справу. 17 січня 1992 року відродився український «Спартак».

Зрозуміло, згадали і про традиційні всеукраїнські спартакіади товариства. Фінали четвертої з них відбулися минулих вихідних у Житомирі, де зібралися команди галузевих профспілок і обрлад товариства з усієї країни. Були серед учасників і майстри та кандидати у майстри. Це не професіональні спортсмени, а справжні фізкультурники, як кажуть, від верстата, і дуже здібні.

Фінальним подіям передували галузеві змагання. Види спорту обрали не випадково. Найпопулярніші, наймасовіші і найдоступніші. Інакше кажучи — народні: настільний теніс, шашки, футзал, легкоатлетичний крос, армреслінг, гирі.

Слід зазначити, що житомиряни, як і належить солідним господарям, добре подбали про організацію. Оргкомітет очолив заступник голови облдержадміністрації Ігор Рафальський. Все робив для успішного проведення цього потрібного заходу міський голова Житомира Георгій Бураков.

І ось тепер слово людині, якій найбільше варто завдячувати за конкретну роботу з відродження «Спартака», — голові його центральної ради Володимирові Баженкову.

— Наша спартакіада — це виконання указу Президента України Леоніда Кучми від 1 вересня 1998 року (№963/98) про Цільову комплексну програму «Фізичне виховання — здоров'я нації», — каже Володимир Євгенович. — «Спартак» — народне товариство. Працюємо з держслужбовцями, автотранспортним і шляховим господарством, авіапрацівниками, «Укртелекомом», «Укрпоштою», газовим і нафтовим господарством, геодезією та картографією, працівниками охорони здоров'я, рибного і комунального господарства, торгівлі, громадського харчування, спільними підприємствами, ринками, банками, засобами масової інформації тощо. Фізкультурно-оздоровчою роботою охоплено більш як 70 тисяч працівників галузей народного господарства. Особливо велику увагу приділяємо дітям. У 22 регіонах України, де створено спартаківські осередки, відроджуємо ДЮСШ.

Самим було б важко. Тому раді, що маємо підтримку з боку держави, а особливо від Федерації профспілок країни, яку очолює народний депутат України Олександр Стоян, допомагає і його заступник Олександр Єфименко.

— Мабуть, і про великий спорт не забуваєте?

— Стараємося зробити і свій внесок у загальнодержавну справу. 134 спартаківці входять до складу національних збірних. А найкращі мають шанси виступити на Олімпійських іграх 2004 року, котрі відбудуться в Афінах. Це борці Заза Зазіров, Ельбрус Тедеєв, Давид Бічінашвілі, плавці Олег Лисогор, Денис Силантьєв, Ольга Мукомол, Світлана Бондаренко, Олександр Волинець, веслувальники на байдарках і каное Ганна Балабанова, Олена Череватова, важкоатлетка Олена Зінов'єва, представник кульової стрільби Олег Михайлов. Усі вони титуловані, відомі спортивному світові...

А тим часом переможцями IV Всеукраїнської спартакіади «Спартака» стали: у першій групі — ВАТ «Укртелеком» (голова правління Олег Гайдук), у другій — працівники спільних підприємств (голова федерації профспілки Анатолій Михайленко), серед обрлад — Запорізька (голова Володимир Лобанов).

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

Житомир—Київ.

«В'язниця, у якій хочеш сидіти»

РЕАЛІЇ

Не сприймай, читачу, цей заголовок як знущання або щось цинічне й блюзнірське. Так кажуть, причому цілком серйозно, ті, хто відбуває покарання у Білоцерківській виправній колонії № 35 на Київщині. А багато хто із засуджених, які нидіють в інших місцях позбавлення волі, дізнавшись про умови у 35-й, настійливо запитують: «Як туди потрапити?»

Зекам не байдуже, де сидіти. Як і кожний із нас, вони прагнуть людських радощів. Бо вони — люди. Вони оступилися, у декого руки в крові, їх проклинають і ненавидять, вони самі часто озлоблені й ненависні, але вони — люди.

У колонії Білої Церкви утримують чоловіків з кількома судимостями. Дехто з них — з 30-річним стажем відсиджування. Серед 988 ув'язнених 59 убивців, 37 гвалтівників, 130 розбійників, 102 грабіжники.

Більшості колонія до вподоби, хоч як це й неймовірно звучить. Чому? А нумо зайдімо разом на її територію і спробуймо зрозуміти диваків у тюремних робах, які вважають темницю Едемом...

Садка тут тільки бракує

Уявіть, за нами з гуркотом зачинилася дюжина металевих дверей і ми увійшли у внутрішній двір колонії. Аби одразу убезпечити вас від неприємних відчуттів в особливій зоні, повідомляю: за колючий дріт ми ступили разом з Уповноваженим з прав людини Верховної Ради України Ніною Карпачовою і Надзвичайним і Повноважним Послом Швейцарської Конфедерації Жаном-Франсуа Каммером. А гідами зголосилися бути сам директор Держдепартаменту України з питань виконання покарань Володимир Льовочкін і начальник колонії № 35 Олександр Кирпачов.

Забігаючи наперед, зазначу: інтереси нашого омбудсмана і швейцарського посла в цій поїздці збігалися. Ніна Іванівна інспектувала умови утримання засуджених (до речі, це був 14-й об'єкт з початку року), а пан посол знайомився з першим і поки що єдиним пенітенціарним закладом України, який практично відповідає всім вимогам Ради Європи.

Отож, внутрішній дворик. Ну, думаю, почалася показуха. Судіть самі: стіни й ворота яскраво (з переважанням блакитних тонів) розмальовані пензлем митців перевиховуваного контингенту. Тут тобі і річечка, і гори, і храми — усе так нагадує і місцевий славнозвісний Олександрійський парк, і далекі швейцарські Альпи. Та ще й ялинки-сосонки, вимитий бетон. Невже до приїзду гостей готувалися? А що то он у тому сусідньому подвір'ячку? Ціла птахоферма! Вирощують у колонії, з'ясувалося, й свиней. А на земельній ділянці — овочі, пшеницю і соняшник — для власної пекарні та олійниці. «Пожильці» переконували нас, що годують як на заріз, тричі на день. Свої 120 г м'яса і 600 г хліба з овочами отримують справно. Але й самі байдики не б'ють. Тут існує залізний принцип: хто не працює — сидить у карцері. Туди нас не впустили, але розповіли, що коротають там час троє лінюхів, які не виконують виробничу норму і не роблять фіззарядку. Ми повірили. Як і тому, що в колонії практично всі виконують суспільно-корисну працю.

За роботу кваліфіковані в'язні (а їх понад 40%) отримують не менш як 140 гривень. Що роблять? По-перше, покращують власний побут — зводять нові корпуси, реконструюють старі. Це, до речі, дало змогу перевести в'язнів із бараків на 150 осіб у блоки на 25. Із санвузлом, кімнатою дозвілля, де є телевізор, радіо, акваріум, книги, картини — одна яскравіша за іншу.

Колега, присвиснувши, завважив, що не в кожному райцентрі є готель з такими «наворотами». Всі з ним погодилися... По-друге, фінансується колонія за суто українськими нормативами, тому щоб гарно жити, доводиться заробляти. Ув'язнені, як правило, не без здібностей, а начальство мудро вирішило, що всім треба дати справу. Ремонт автомобілів (раніше й тролейбуси ремонтували), пошиття взуття та одягу, виготовлення дерев'яних і металевих виробів — ось неповний перелік послуг. А загалом у ВК виробляють продукцію 60(!) найменувань. Невмійки, що жили на волі за рахунок обдурювання й злодійства, можуть оволодіти спеціальністю в тутешньому ПТУ. Але щоб стати автослюсарем, газоелектрозварником, електриком або сантехніком, треба зразково поводитися й сумлінно працювати.

Але ж до чого тут швейцарці, запитаєте?

Проект пролонговано — отже, куратор задоволений

Свого часу Конфедерація істотно допомагала східним країнам, що здобули незалежність. Після 1991-го звернула увагу на Україну, котра потребувала не тільки інвестицій, а й ноу-хау.

— Завдяки нашому уряду ми реалізуємо у вас два проекти, — пояснює пан Каммер. — Перший — розбудова системи юстиції і другий — пенітенціарної системи. В Україні права людини — вільної або за гратами — мають бути захищені не гірше, аніж в інших демократичних країнах.

Проект «Заклад-модель», який реалізується у Білоцерківській ВК № 35, передбачає створення виправного закладу, що має відповідати міжнародним стандартам. На це Швейцарія виділила 1 866 тисяч гривень.

Перш ніж обрати для експерименту цю колонію, куратор проекту Гапс Бюльманн (він був із нами) відвідав кілька установ.

— Білоцерківська, в якій я «відсидів» день, дотримуючись жорсткого режиму, сподобалася порядком і прагненням начальства максимально гуманізувати утримання засуджених, — пригадує Гапс. — Чом би не допомогти їм, вирішили ми. І нині констатуємо: капіталовкладення дають хороший ефект. Тому проект фінансуватиметься і 2003 року.

Володимир ЛЬОВОЧКІН:

— Без допомоги іззовні нам не реформувати пенітенціарну систему. До речі, іноземні інвестиції спрямовують лише на поліпшення побутових умов і фінансування додаткових посад. Штат, приміром, збільшено за рахунок вихователів і психологів, котрі працюють за методикою швейцарських колег. Навантаження тих самих вихователів знижено удвічі, тепер вони матимуть можливість, як то кажуть, дійти до кожного. Поліпшення побутових умов сприяє демілітаризації системи.

Протягом чотирьох років експерименту змінилися на краще й фахівці колонії. Їхні відносини з ув'язненими стали довірніші, добріші. Вони навчаються спілкування одне з одним — це неоціненний досвід. Поширити його у нас з'явилася можливість у відкритому нещодавно училищі з підготовки фахівців для нашої системи. Там працюють чудові практики і, певен, вони таких самих професіоналів і готуватимуть.

Олександр Кирпачов зазначив, що за період реалізації проекту в колонії на третину скоротилася кількість правопорушень, знижено рівень захворюваності, істотно поліпшився мікроклімат.

Ніна Карпачова, дізнавшись про стовідсоткове працевлаштування ув'язнених і піклування ВК про звільнених, помітно оживилася.

— Згідно із законом п'ять відсотків робочих місць мають резервуватися на підприємствах для колишніх в'язнів, — каже Ніна Іванівна. — Та це не виконують. Тому ваші прагнення знайти роботу, житло, оформити паспорт ще за півроку до виходу людини на волю — гідні поваги. Якби-то скрізь отак! Ми нині працюємо над створенням структури, котра взяла б на себе опікування звільненими з місць ув'язнення. Та, звичайно, без допомоги влади на місцях, правоохоронних органів, департаменту ці наміри залишаться нереалізовані.

А отже, додам, ті, хто відсидів свій строк і залишився сам на сам з жорстокою дійсністю, можуть знову опинитися на нарах. Добре, якби на таких, як у Білоцерківській зразково-показовій...

Долі людські

У кожної людини власна дорога до храму й за грати. Нумо ненав'язливо, вибачившись, запитаємо у в'язнів, які трапилися назустріч, як вони опинилися на тій дорозі.

Михайло:

— Вперше судили за крадіжку. Вдруге — за статтею «за умисне вбивство». Ну вдарив по голові лопатою. Випадково!

Бригадир (так себе назвав):

— Суджений тричі за хуліганство, нанесення тяжких тілесних пошкоджень братові, а востаннє — за вбивство дружини. Тепер, гадаю, все зміниться... Дружина часто приїздить.

— ???

— Та я тут одружився. До приятеля сестра приходила, от нас і засватали.

Леонід:

— Працював в автопарку, від водія до начальника колони доріс. Сиджу за хуліганство — на мене напали, а я «невміло» захищався. Мало не здалося.

Володимир, 21 рік:

— Засуджений на три з половиною роки. За крадіжку гаманця з сімома гривнями. Раніше «закривали» також за крадіжку — тоді 17 грн.

Працівники закладу з тривогою констатують: іще торік у ВК суворого режиму було вісім хлопців у віці до 20 років, нині — 91.

Артем, 19 років:

— Попався на крадіжці велосипеда, за що засудили умовно. Краще б на нари відправили — уже давно б вийшов. А так догулявся: вкрав магнітофон із машини. Від адвоката я на суді відмовився — так слідчий порадив...

Вартість магнітофона — 750 гривень. Артема ізольовано на довгих чотири роки. Неадекватність провини й покарання непокоїть суспільну свідомість, але правосуддя, як відомо, сліпе. Воно не бачить сліз і горя, і чути не хоче про гуманність стосовно тих, хто не являє небезпеки для суспільства.

Артем, хотілося б вірити, не являє. За нього моляться глибоко віруючі батько й ненька. Молиться й сам Артем, відвідуючи церкву при колонії...

Іван ІЛЛЯШ.

Київська область.

Регулярна звітність Акціонерного банку "Таврика"

Відповідно до вимог ст.70 Закону України "Про банки та банківську діяльність" Акціонерним банком "Таврика" приведено фінансову звітність станом на 01.07.2002р.

Зведений балансовий звіт АБ "Таврика" (грн.)

Показник	Усього	Резиденти	Нерезиденти
АКТИВИ	**138 497 584,35**	**137 667 686,66**	**829 897,69**
Готівкові кошти	1 480 854,49	1 480 854,49	0,00
Дорожні та інші чеки	6 927,44	6 927,44	0,00
Кошти в НБУ	4 179 925,74	4 179 925,74	0,00
Кошти в інших банках	29 219 657,77	28 389 760,08	829 897,69
Резерв під заборгованість інших банків	960 060,00	960 060,00	0,00
Нетто: кошти в інших банках	28 259 597,77	27 429 700,08	829 897,69
Цінні папери в портфелі банку на інвестиції	6 847 514,35	6 847 514,35	0,00
Резерв під знецінення ЦП на інвестиції	1 281 960,92	1 281 960,92	0,00
Нетто: цінні папери на інвестиції	5 565 553,43	5 565 553,43	0,00
Кредити та фінансовий лізинг (оренда), які надані клієнтам	88 586 050,53	88 586 050,53	0,00
Резерв під кредити та фінансовий лізинг (оренду), які надані клієнтам	3 853 893,70	3 853 893,70	0,00
Нетто: кредити та фінансовий лізинг (оренда), які надані клієнтам	84 732 156,83	84 732 156,83	0,00
Довгострокові вкладення до асоційованих компаній і дочірніх установ	165 438,20	165 438,20	0,00
Основні засоби та нематеріальні активи	4 166 655,07	4 166 655,07	0,00
Зношення основних засобів та нематеріальних активів	1 688 182,09	1 688 182,09	0,00
Нетто: основні засоби та нематеріальні активи	2 478 472,98	2 478 472,98	0,00
Нараховані доходи до отримання	1 030 226,28	1 030 226,28	0,00
Резерви під сумнівну заборгованість за нарахованими доходами	208 227,40	208 227,40	0,00
Нетто: нараховані доходи до отримання	821 998,88	821 998,88	0,00
Інші активи	10 809 331,16	10 809 331,16	0,00
Резерви під можливі втрати за дебіторською та сумнівною дебіторською заборгованістю банку	2 672,57	2 672,57	0,00
Нетто: інші активи	10 806 658,59	10 806 658,59	0,00
СУКУПНІ АКТИВИ	138 497 584,35	137 667 686,66	829 897,69
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ	**91 605 455,37**	**85 820 728,28**	**5 784 727,09**
Депозити та кредити банків	39 985 116,00	39 985 116,00	0,00
Кошти клієнтів	50 234 848,94	44 693 369,35	5 541 479,59
Нараховані витрати до сплати	860 244,08	834 652,71	25 591,37
Інші зобов'язання	525 246,35	307 590,22	217 656,13
СУКУПНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ	91 605 455,37	85 820 728,28	5 784 727,09
КАПІТАЛ	**46 892 128,98**	**46 892 128,98**	**0,00**
Статутний капітал	41 351 500,00	41 351 500,00	0,00
Зареєстрований статутний капітал банку	41 351 500,00	41 351 500,00	0,00
Результат минулих років	257 623,10	257 623,10	0,00
Загальні резерви	5 059 673,75	5 059 673,75	0,00
Результат поточного року	223 332,13	223 332,13	0,00
СУКУПНИЙ КАПІТАЛ	46 892 128,98	46 892 128,98	0,00
СУКУПНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ І КАПІТАЛ	**138 497 584,35**	**132 712 857,26**	**5 784 727,09**
Активи-пасиви (має бути 0)	0,00	4 954 829,40	-4 954 829,40
Активи NN 380,390,391,392	28 547 815,28	28 547 815,28	0,00
Пасиви NN 380,390,391,392	28 547 815,28	28 547 815,28	0,00
Доходи NN 608,618,638,648	880 016,98	880 016,98	0,00
Витрати NN 708,718,738,748	880 016,98	880 016,98	0,00
Різниця (має бути 0)	0,00	4 954 829,40	-4 954 829,40

Звіт про прибутки та збитки АБ "Таврика" (грн.)

Рядок	Найменування статті	Сума
1.1	Процентний дохід	12 168 009,28
1.2	Процентні витрати	- 5 980 385,30
1	Чистий процентний дохід	6 187 623,98
2.1	Комісійний дохід	1 089 428,84
2.2	Комісійні витрати	- 89 017,10
2	Чистий комісійний дохід	1 000 411,74
3	Дивідендний дохід	0,00
4	Чистий торговельний дохід	129 161,89
5	Прибуток/збиток від інвестиційних цінних паперів	0,00
6	Прибуток від довгострокових вкладень в асоційовані компанії й дочірні установи та інших інвестицій	0,00
7	Інший операційний дохід	197 442,40
8	Операційний дохід	7 514 640,01
9	Загальноадміністративні витрати	- 2 220 139,48
10	Витрати на персонал	- 1 338 551,63
11	Прибуток від операцій	4 947 315,01
12	Витрати на безнадійні та сумнівні борги	- 3 663 366,77
13	Прибуток до оподаткування	292 582,13
14	Податок на прибуток	- 69 250,00
15	Прибуток після оподаткування	223 332,13
16	Непередбачені доходи/витрати	0,00
17	Чистий прибуток/збиток банку	223 332,13

Балансовий звіт за 2 квартал 2002 року АКБ "Сітібанк (Україна)"

(тис. грн.)

Найменування статті	01.07.02	01.01.02
АКТИВИ		
Кошти та залишки в НБУ	52 934	26 075
Казначейські та інші цінні папери, що рефінансуються НБУ, та цінні папери, емітовані НБУ	21 699	4 824
Кошти в інших банках	22 186	123 331
Кредити та заборгованість клієнтів	305 289	236 562
Інвестиційні цінні папери	7 956	7 862
Основні засоби та нематеріальні активи	31 660	29 185
Нараховані доходи до отримання	3 327	2 069
Інші активи	700	512
Усього активів	445 751	430 419
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ		
Кошти банків	258 795	256 758
Кошти клієнтів	83 023	81 419
Нараховані витрати до сплати	588	248
Інші зобов'язання	8 296	1 913
Усього зобов'язань	**350 702**	**340 339**
ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ		
Статутний капітал	50 000	50 000
Емісійні різниці	17 090	17 090
Резерви	2 124	1 472
Прибуток минулих років	12 922	8 422
Нерозподілений прибуток поточного року	12 913	13 095
Усього власного капіталу	**95 049**	**90 080**
Усього пасивів	**445 751**	**430 419**

Голова Правління **В. Зелінські**

Головний бухгалтер **О.Л. Пекач**

Звіт про прибутки та збитки за 2 квартал 2002 року АКБ "Сітібанк (Україна)"

(тис. грн.)

	Найменування статті	01.07.02
1.1.	Процентний дохід	17 408
1.2.	Процентні витрати	-3 313
1	**Чистий процентний дохід**	**14 095**
2.1.	Комісійний дохід	2 675
2.2.	Комісійні витрати	-329
2	**Чистий комісійний дохід**	**2 346**
3	Дивідендний дохід	0
4	Чистий торговельний дохід	5 707
5	Прибуток/збиток від інвестиційних цінних паперів	118
6	Прибуток від довгострокових вкладень в асоційовані й дочірні установи та інших інвестицій	0
7	Інший операційний дохід	326
8	**Операційний дохід**	**22 592**
9	Загальноадміністративні витрати	-4 669
10	Витрати на персонал	-3 955
11	**Прибуток від операцій**	**13 968**
12	Витрати на безнадійні та сумнівні борги	1 142
13	**Прибуток до оподаткування**	**15 110**
14	Податок на прибуток	-2 172
15	**Прибуток після оподаткування**	**12 938**
16	Непередбачені доходи/витрати	0
17	**Чистий прибуток/збиток банку**	**12 938**

Голова Правління **В. Зелінські**

Головний бухгалтер **О.Л. Пекач**

Господарський суд міста Києва (01030, м. Київ, вул. Богдана Хмельницького, 44-Б) визнав банкрутом і відкрив ліквідаційну процедуру у справах щодо боржників:

№23/460 — Державне підприємство «Аналітичний центр інвестицій України» (м. Київ, вул. Анрі Барбюса, 9-А), п/р 260041860 в АКБ «Легбанк», м. Києва, МФО 300086.

№ 24/250-б — Товариство з обмеженою відповідальністю «Фармімпекс» (м. Київ, вул. Тургенівська, 17-Б), п/р 26002301250535 в Київському Центральному відділенні ПІБ України, МФО 321206.

№ 21/386-б — Товариство з обмеженою відповідальністю «Фар Мед ЛТД» (м. Київ, вул. Клименка,23), п/р 26005313641201 в АКБ «Київ-Приват» м. Київ, МФО 300164.

Ліквідатором призначено Марченко Романа Вікторовича (ліцензія Агентства з питань банкрутства № 000367 від 17.03.2000 року, юридична фірма «Ілляшев та Партнери»), 01015, м. Київ, вул. Старонаводницька, 6, тел./факс 254026-68).

№ 24/242-б — Товариство з обмеженою відповідальністю «Студія 1» (м. Київ, вул.40-річчя Жовтня, 120, корп. 1), п/р № 26001031044001 в АКБ «Інтербанк», МФО 300216.

Ліквідатором призначено Ілляшева Михайла Ігоровича (ліцензія Міністерства економіки України № 005 від 10.07.2000 року, юридична фірма «Ілляшев та Партнери»), 01015, м. Київ, вул. Старонаводницька, 6, тел./факс 254026-68).

АКБ «Правекс-Банк» повідомляє, що відносно товариства з обмеженою відповідальністю «Виробничо-комерційна фірма «ДЛД» Господарським судом Київської області (01003, місто Київ, вулиця Жилянська,58-б порушено справу № 76/146-02 про банкрутство.

Реквізити боржника: 08700; Київська область, місто Обухів, вулиця Київська, будинок 127; р/р 2467247 в ПІБ м. Українка, МФО: 321262; код ЄДРПОУ: 19260985.

Розпорядник майна: Жеронкін Д. Л., ліцензія Міністерства економіки України №481 від 13.03.2001 р.

Телефон: 8(044) 532-60-36.

Постановами господарського суду Сумської області від 29.03.2002 р., 24.04.02 р., 3.06.02 р., 18.04.02 р., 22.05.02 р., 3.06.02 р., 3.06.02 р., 22.04.02 р. визнані банкрутом та відкриті ліквідаційні процедури в порядку ст. 52 Закону України «Про відновленні платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» відповідно: дочірнє підприємство «Ніка», Білопільське орендне спеціалізоване підрядне ремонтно-будівельне підприємство «Меркурій», колективне виробниче-комерційне підприємство «Сервіспобут» розташовані в м. Білопілля, колективне сільськогосподарське підприємство «Луциківське», товариство з обмеженою відповідальністю «Сатва ЛТД Техпром, КСП «Бобрицьке», КСП АФ «Мирний» розташовані відповідно в селах Луциківка, Бобрик і Павлівка Білопільського району, С. Будське районне міжгосподарське підприємство «Райсільгоспенерго», смт с. Буда. Заяви з вимогами до банкрутів приймаються ліквідатором протягом одного місяця з дня опублікування оголошення. Ліквідатором підприємства призначено Калюжного Миколу Івановича. Адреса: місто Білопілля Сумської області, вулиця К. Лібкнехта, 43, ліцензія Міністерства Економіки та з питань Європейської інтеграції України серії АА № 249716 від 19 жовтня 2001 року.

Правління ПВАТ «Облагропостач» повідомляє про скликання загальних зборів акціонерів, які відбудуться 10 вересня 2002 року об 11 годині за адресою: м. Полтава, вул. Жовтнева,66, VI поверх, актовий зал.

Реєстрація учасників зборів 10 вересня 2002 року з 9.30 до 10.30 за місцем проведення зборів.

Порядок денний:

1. Звіт голови правління про фінансово-господарську діяльність товариства за 2001 рік (включаючи дочірні підприємства).
2. Звіт голови спостережної ради.
3. Звіт і висновки голови ревізійної комісії.
4. Визначення порядку покриття збитків.
5. Затвердження річних результатів діяльності (включаючи дочірні підприємства), звітів, балансу товариства та висновків ревізійної комісії.
6. Обрання голови правління та правління товариства.
7. Обрання ревізійної комісії.
8. Про заключення договору з незалежним реєстратором.

Для участі у зборах необхідно мати паспорт, сертифікат акцій або виписку з реєстру акціонерів, довіреність на право участі та голосування на зборах уповноваженій особі.

Довідки за телефонами: 56-22-94, 50-99-09.

Правління ВАТ

Правление АКБ "Черноморский банк развития и реконструкции"

сообщает о проведении общего собрания акционеров Банка. Собрание состоится 27 августа 2002 г. в 9:00 по адресу: г. Симферополь, ул. Большевистская, 24.

ПОВЕСТКА ДНЯ

1. О проведении пятой эмиссии акций Банка.

Дополнительная информация:

В соответствии со ст.40 Закона Украины "О хозяйственных обществах" сообщаем следующее:

в связи с приведением деятельности Банка к требованиям Закона Украины "О банках и банковской деятельности" планируется:

• Провести пятую эмиссию на сумму 6 400 000 (шесть миллионов четыреста тысяч) гривен путем дополнительного выпуска простых именных акций в количестве 32 000 (тридцать две тысячи) штук номинальной стоимостью 200 гривен. Подписка на акции будет проводиться с 14.09.02 г. по 28.10.02 г. Акционеры Банка имеют преимущественное право на приобретение акций пятой эмиссии. Они должны реализовать данное право до 25.09.02 г.

В связи с дополнительным выпуском акций права акционеров не изменяются. Убытков акционеров, связанных с дополнительным выпуском акций, не предвидится.

• Внести изменения в Устав Банка, изложив пункты 9.2., 9.3. статьи 9 "Уставный фонд банка. Акции банка" в следующей редакции:

"Ст.9.2. Уставный фонд Банка формируется за счет собственных средств акционеров и составляет 22 432 000 (двадцать два миллиона четыреста тридцать две тысячи) гривен.

Ст.9.3. Для формирования Уставного фонда Банк выпускает 112 160 (сто двенадцать тысяч сто шестьдесят) простых именных акций номинальной стоимостью 200 (двести) гривен".

Начало регистрации в 8:00, окончание регистрации в 8:45.

Для регистрации акционеры Банка должны иметь при себе документ, удостоверяющий личность, а представители - доверенности, заверенные в порядке, установленном действующим законодательством.

Лиц. НБУ №164 от 11.01.2002 г.

Справки по телефону: (0652) 510-365, 510-335

Балансовий звіт АКРБ «Регіон-банк» на 1 липня 2002 року

(тис. грн.)

Статті балансу	Усього
АКТИВИ	
Готівкові кошти	2251
Дорожні та інші чеки	325
Кошти в НБУ	2008
Кошти в інших банках	11099
Резерв під заборгованість інших банків	-169
Цінні папери в портфелі банку на продаж	36
Резерв під знецінення ЦП на продаж	-15
Цінні папери в портфелі банку на інвестиції	97
Резерв під знецінення ЦП на інвестиції	-97
Кредити та фінансовий лізинг (оренда), які надані клієнтам	29288
Резерв під кредити та фінансовий лізинг (оренду), які надані клієнтам	-706
Основні засоби та нематеріальні активи	3054
Нараховані доходи до отримання	464
Резерви під сумнівну заборгованість за нарахованими доходами	-89
Інші активи	2168
УСЬОГО АКТИВІВ	**49714**
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ	
Депозити та кредити банків	1533
Кошти клієнтів	21122
Нараховані витрати до сплати	86
Інші зобов'язання	3629
УСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ	**26370**
КАПІТАЛ	
Статутний капітал	15000
Результат минулих років	3424
Прибуток минулого року, що очікує затвердження	1430
Емісійні різниці	18
Загальні резерви	2671
Результат поточного року	801
УСЬОГО КАПІТАЛУ	**23344**
УСЬОГО ПАСИВІВ	**49714**

Звіт про прибутки та збитки

Рядок	Найменування статті	(тис. грн.)
1,1	Процентний дохід	2 620
1,2	Процентні витрати	740
1	**Чистий процентний дохід**	**1 880**
2,1	Комісійний дохід	1 987
2,2	Комісійні витрати	67
2	**Чистий комісійний дохід**	**1 920**
4	Чистий торговельний дохід	239
7	Інший операційний дохід	24
8	**Операційний дохід**	**4 063**
9	Загальноадміністративні витрати	994
10	Витрати на персонал	1 245
11	**Прибуток від операцій**	**1 824**
12	Витрати на безнадійні та сумнівні борги	465
13	Прибуток до оподаткування	1 359
14	Податок на прибуток	558
15	**Прибуток після оподаткування**	**801**
17	**Чистий прибуток/ збиток банку**	**801**

Голова Правління **З. Р.Бєлан**

В. о. головного бухгалтера **К. М. Решетняк**

ДЕНЬ

Економія на захисті

Сьогодні ВАТ «Електрозавод» переживає важкі часи: висококласні фахівці змушені шукати роботу. Але в результаті скорочення виробництва залишаються без захисту вугільні шахти. Нікого це не обходить, а тим часом аварії на шахтах Донбасу стають звичними: одна-дві катастрофи за рік — норма. Не раз державні комісії давали висновки: причина аварії —несправність електрообладнання. Якого саме?

Основним розподільником струмів в електричних ланцюгах вугільних шахт нині є вибухобезпечний комплексний пристрій — КРУВ-6. Його ще називають «контактна чарунка» — це металевий циліндр вагою у півтори тонни. З одного боку, до нього підключено вхідний кабель, з другого —відходять кілька кабелів, котрі з'єднують чарунку зі споживачами (вугільними комбайнами, трансформаторами тощо). Для роботи лише однієї шахти потрібні від 120 до 150 контактних чарунок. Унікальність КРУВ-6 — у надзвичайно складній системі захисту. В СНД пристрій КРУВ-6 випускає лише Криворізький електрозавод.

— За останні півроку завод не продав жодної контактної чарунки, і взагалі щорік їх купують усе менше, — каже заступник директора з виробництва Микола Косицький. — Водночас більш як 30 тисяч чарунок, що їх експлуатують у вугільних шахтах України, вже відпрацювали свій ресурс і потребують заміни. Ситуація абсурдна — шахтарі працюють з небезпечним обладнанням, але торік вони придбали лише кілька десятків контактних чарунок, цього року — жодної...

Розповідає бригадир наладчиків високовольтної апаратури Григорій Кравченко:

— У Донецькій області працюють кілька підприємств, які ремонтують КРУВ-6. Хоча що там за ремонт? Тільки 2001 року Східний відділ з боротьби з організованою злочинністю Донецької області двічі звертався до нашого керівництва з проханням прислати до Макіївки фахівців для перевірки контактних чарунок, вилучених на складах різних фірм. Я був у складі комісії, котра виїздила до Донецької області. З більш як 40 заарештованих контактних чарунок не було жодної придатної до експлуатації. Системи захисту не працюють, сам пристрій складений із частин, які не підходять одна до одної. Не кажу вже про щілини в герметичних перегородках. Зовні чарунка має товарний вигляд: щойно пофарбована, новенька табличка прикручена до корпусу, на табличці рік випуску —2001. Такі чарунки в жодному разі не можна встановлювати в шахтах.

— Через названі вами несправності може статися аварія?

— Звичайно! Скажімо, у КРУВ-6 встановлено реле витоку. Це дуже складний пристрій. В разі несправності кабеля реле спрацьовує і подання електроенергії на бракований кабель припиняється. А «відремонтовані» подаватимуть струм, аж поки кабель займеться. Другий приклад. Пристрій газового захисту у вибої виведено на чарунку. Тільки-но починає нагромаджуватися метан —надходить сигнал на чарунку, негайно вмикається захист — і подання струму в небезпечний вибій припиняється.

— Чому шахтарі віддають перевагу саме «некондиційним» КРУВ-6?

— Та шахтарі отаких чарунок бояться, як вогню! А от керівництво... Річ, з'ясовується, в економії. Вартість КРУВ-6, виготовленого ВАТ «Електрозавод», — 55 тисяч грн. Ціна «нових» і «капітально відремонтованих» чарунок — 30—40 тисяч. Цікаво, куди йдуть кошти, заощаджені на контактних чарунках? На труни для шахтарів?

Олександр АНИЩЕНКО.

Кривий Ріг.

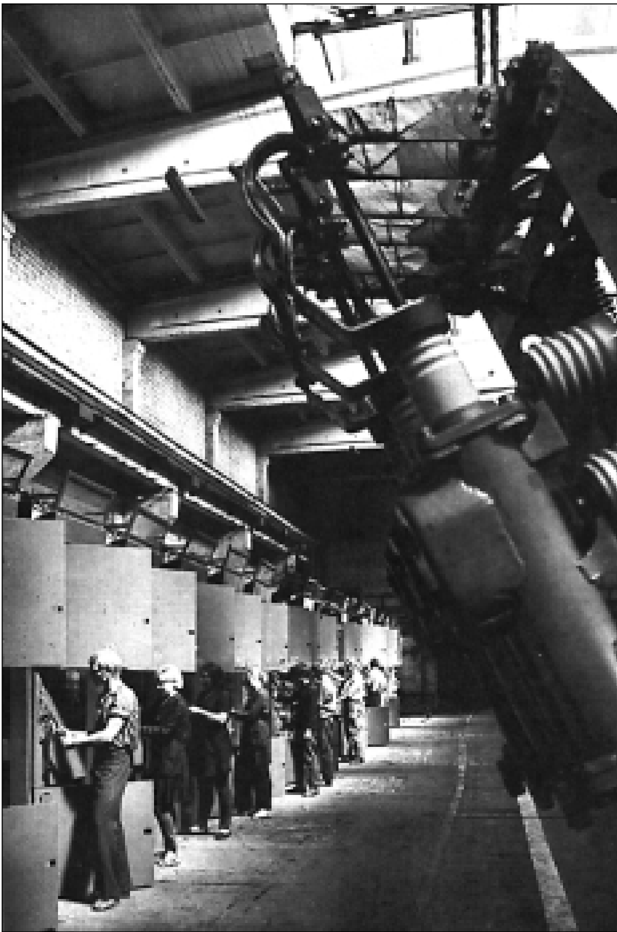

Фото автора.

Злочинність стане маркірованою

У Комінтернівському районі Харкова проводять операцію «Маркіруйте ваші речі». З досвіду британської поліції, щоб запобігти квартирній крадіжці, громадяни можуть безоплатно позначити цінні речі спеціальним маркером. Позначки можна буде побачити лише в ультрафіолетовому світлі. Можна також повісити на дверях квартири табличку про те, що майно промарковано.

Минулого літа подібний експеримент проводили на дачах у селищі Солоніцівка Дергачівського району.

Крім того, харків'яни можуть у будь-який час звернутися до міліції і телефоном сповістити про відомі їм правопорушення. В разі, коли така інформація допоможе розкриттю злочину, добровільний помічник органів правопорядку отримає винагороду.

Микола КОСИЙ.

Харків.

Нехмільне пиво нині в моді

Цього курортного сезону пивобезалкогольний комбінат «Крим» вирішив повністю відповідати своїй назві, тож порадував курортників і жителів півострова, які сповідують тверезий спосіб життя, новим видом свого «нехмільного напою з хмелю» — «Крим-безалкогольний».

«Пиво, що не п'янить» відразу стало популярним, бо чудово вгамовує спрагу в найбільшу спеку, приносить задоволення і здоров'я, адже високоякісні натуральні продукти, з яких воно зварене, справді корисні.

Віктор ХОМЕНКО.

Крим.

КАНІКУЛИ

Ми зібралися до моря...

Фото Юрія ЮХНИЦЬКОГО.

Діти із сімей залізничників поквапилися у табори «Орлятко», «Експрес», «Трембіта», «Чайка», що в мальовничих куточках Тернопільщини, Рівненщини, Закарпаття, Херсонщини. Батьки платять за 18-денний відпочинок незначну суму. Голова дорожнього комітету профспілки Львівської залізниці Андрій Синишин, проводжаючи школярів у дорогу, побажав їм тримати галицьку марку в таборі. А батьків запевнив: кишенькові гроші не потрібні — вдосталь буде і їжі, і морозива, і фруктів. Даремні їхні хвилювання і з приводу безпеки дітей. Для координаційної та організаційної роботи в табір виїхали двоє працівників дорожнього комітету профспілки. Вони працюватимуть там разом із педагогами.

Профспілки залізниці подбали про те, щоб у місцях відпочинку дітлахів було все необхідне — від нового спортивного інвентаря до костюмів для художньої самодіяльності. Лікарська служба залізниці укомплектувала табори кваліфікованими педіатрами.

На знімку: ці діти вирушають до селища Лазурного Херсонської області.

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

Львів.

ПЕРЕДПЛАТИЛА І ВИГРАЛА

«Голос» рятує від самотності

«Голос України» передплачую давно, він став моєю улюбленою газетою. Тим паче було приємно прочитати своє прізвище серед призерів. Я залюбки поласувала шоколадними цукерками, які виготовляє ВАТ «Костопільський завод продтоварів». Дуже смачні —такі не купити за мою скромну пенсію у 108 гривень. За свої сорок два роки роботи в колгоспі стільки заробила. Шкода, що під час нарахування пенсії не враховують стаж, — одержувала б більше.

Життя моє не було легке: у вісім років залишилася круглою сиротою, жила біля титки та бабці. Хоча й школу закінчила на відмінно, змушена була піти працювати, бо не було кому допомогти мені матеріально, аби я здобула освіту. Ще дуже молодою залишилася одна з трьома дітьми, сама виростила їх, побудувалася. Щоправда, діти, наче птахи, розлетілися по своїх домівках, а я залишилася одна з «Голосом України», який рятує від самотності.

Лідія МІЩУК.

Берег
Дубнівського району
Рівненської області.

На дев'ятьох хлопців — десять дівчат

На Закарпатті, за попередніми даними Всеукраїнського перепису населення, проживає 1 мільйон 257 тисяч 700 осіб. 446 100 — у містах, 791 600 — у селах. Жінок на Закарпатті на 3,4 відсотка більше, ніж чоловіків.

Іван ГУДЗОВАТИЙ.

Закарпатська область.

ЗАЛИШАЙТЕСЯ З «ГУ»

Для відкликання потрібна згода

За яких умов можливе відкликання з відпустки?

Віталій Оселедченко.

Кам'янець-Подільський.

Право на відпочинок є однією з головних гарантій працюючих громадян. З огляду на це, в чинному законодавстві закріплено вичерпний перелік обставин, за яких допускається відкликання працівника з відпустки. Можливо це лише для відвернення стихійного лиха, виробничої аварії або негайного усунення їх наслідків, для відвернення нещасних випадків, простою, загибелі або псування майна підприємства (установи, організації).

Головною умовою для відкликання працівника із відпустки є його згода.

Наталя ГЕЛЕТКО.

Голос України
ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Редактор номера Світлана ПИСАРЕНКО.

Internet: http://uamedia.visti.net/golos

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання— КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для індивідуальних передплатників — 40224, для підприємств і організацій — 60955.
Загальний тираж 159000.

Ціна договірна

Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України»
Зам. 0311122. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-84-92;
телефакс — 224-72-54;
відділ реклами — 449-72-53, 441-89-34, 441-89-44;
телефакс — 449-85-62.

E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій